

Prima instanță: Judecătoria Criuleni (sediul Central), judecător Aurelia Cazacliu

Dosarul nr. 2ac-60/2021  
(2-16094566-02-2ac-28012021)

## DECIZIE

25 mai 2021  
Chișinău

mun.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ  
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:  
Președintele completului  
Judecători

Anatol Pahopol  
Olga Cojocaru și Ruxanda Pulbere

Grefier

Eugen Patrașcu

examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către avocatul Arhiliuc Ion, acționând în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.,  
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor și la cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale,  
împotriva hotărârii judecătorei Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor, precum și s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale,-

### a c o n s t a t a t :

#### **Argumentele reclamantului:**

1. La data de 15 septembrie 2016 Consiliul raional Criuleni a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor.
2. În motivarea acțiunii Consiliul raional Criuleni a indicat că, avînd în vedere necesitățile instituției, în baza Deciziei Consiliului raional Criuleni nr. 19.15 din 02 octombrie 2014, la 05 august 2013 s-a petrecut procedura de licitație publică privind confecționarea și instalarea ușilor și ferestrelor la instituțiile de învățămînt din raion. Astfel, la 13 august 2013, Consiliul raional Criuleni și 33 instituții de învățămînt preuniversitar din raion, în

calitate de beneficiari, au semnat cu S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., în calitate de antreprenorul, contractul de antrepriză nr. 214.

3. A menționat că, conform prevederilor contractuale, antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. s-a obligat să execute lucrări de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raion, în conformitate cu prevederile devizului de cheltuieli, detaliilor de execuție și a normativelor, standardelor, prescripțiilor tehnice în vigoare, iar beneficiarul, Consiliul raional Criuleni urmând să achite, pe parcursul a trei ani, suma în mărime de 33 807 600,00 lei.
4. La fel, a indicat că, potrivit pct. 7.2 din Contractul menționat, antreprenorul era obligat să respecte proiectul, documentația de execuție și prevederile actelor normative în construcție, iar conform stipulărilor de la pct. 7.8 din Contract, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și-a asumat întreaga responsabilitate pentru operațiunile executate pe șantier și pentru procedeele de execuție utilizate.
5. A mai subliniat că, în sezonul rece a anilor 2015 – 2016, în adresa Consiliului raional Criuleni au parvenit plângeri din partea managerilor instituțiilor de învățământ parte la Contract pe calitatea ușilor și ferestrelor instalate, și anume că nu fac față frigului de afară, se deformează profilul, nu sunt ermetice, produc umiditate din cauza condensării, care duce la formarea mucegaiului, ce influențează asupra stării de sănătate a elevilor.
6. Respectiv, la data de 15 iunie 2016, prin decizia nr. 07.03 Consiliul raional Criuleni a alocat bani pentru numirea unei expertize la ușile și ferestrele menționate și conform atât raportului de constatare tehnico – științifică nr. 177, recepționat la data de 27 mai 2016, cât și concluziilor expertizei tehnice definitive, recepționate la data de 08 august 2016, defectele depistate la confecționarea și montarea ușilor și ferestrelor nu pot fi înlăturate, iar calitatea bunurilor nu corespunde materialului și calității declarate în certificatul de conformitate, prezentat la licitație de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.
7. A mai indicat că, în temeiul pct. 7.13 din Contract antreprenorul a garantat, la data recepției, că lucrarea executată are calitățile stipulate în contract și nu este afectată de vicii care ar diminua sau chiar anula valoarea sau posibilitatea de utilizare, conform condițiilor normale de folosire. Așa dar, deoarece antreprenorul, în baza prevederilor contractuale stipulate la pct. 10.1, a garantat calitatea lucrărilor pe o perioadă îndelungată, însă nu a instalat ferestre și uși de calitate stabilă, potrivit pct. 10.3 ultimul, este obligat să înlătore toate defecțiunile ce țin de nerespectarea clauzelor contractuale.
8. La data de 26 august 2016, Consiliul raional Criuleni a expediat în adresa S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. o înștiințare, prin care a solicitat remedierea tuturor deficiențelor apărute, motivând prin perioada de garanție a bunurilor, însă careva răspuns nu a recepționat.
9. Suplimentar a indicat că, Contractul de antrepriză menționat, de facto, urma să fie finisat la data de 13 august 2016, dar, din motivul nerespectării pct. 4.4, care prevede că contractul nu va fi considerat executat pînă cînd procesul-verbal de recepție finală nu va fi semnat de către comisia de recepție, continuie să producă efecte juridice pînă la moment, fiind în vigoare.
10. Astfel, avînd drept bază expertiza tehnică, Consiliul raional Criuleni nu a achitat ultima tranșă din suma specificată în contract în mărime de 13 376 300,00 lei, suspendând achitarea acesteia pînă la înlăturarea deficiențelor depistate în expertiză.

11. Reclamantul Consiliul raional Criuleni a solicitat demontarea ușilor și ferestrelor din termopan, cu înlocuirea lor, conform calității specificate în contract, la toate instituțiile de învățământ din raionul Criuleni, în baza Contractului de antrepriză nr. 214 din 13 august 2013 și suspendarea achitării de către Consiliul raional Criuleni a datoriei în mărime de 13 376 300,00 lei pînă la onorarea obligațiilor contractuale de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. (*vol.IX, f.d.81*)
12. Prin cererea din data de 19 februarie 2020 Consiliul raional Criuleni a solicitat suplimentar compensarea din contul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a cheltuielilor de judecată în mărime de 198 139,84 lei. (*vol.I, f.d.4-5*)
13. Ulterior, la data de 17 noiembrie 2016, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale.
14. În motivarea acțiunii S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a indicat că, la data de 13 august 2013 a încheiat cu Consiliul raional Criuleni, în calitate de beneficiar și ordonator de credite, contractul de antrepriză privind achiziția prin licitație publică nr. 214, obiectul căruia a constituit confecționarea și instalarea ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni, și anume: 1. Școala primară Mașcauți; 2. Școala primară Criuleni; 3. Școala primară Dubăsarii Vechi; 4. Gimnaziul Zăicana; 5. Gimnaziul Hrușova; 6. Gimnaziul Hîrtopol Mare; 7. Gimnaziul Slobozia Dușca; 8. Gimnaziul Ratuș; 9. Gimnaziul Răculești; 10. Gimnaziul Miclești; 11. Gimnaziul Ișnovăț; 12. Gimnaziul Izbiște; 13. Gimnaziul Drăslăceni; 14. Gimnaziul Dolinoe; 15. Gimnaziul Corjova; 16. Gimnaziul Bălțata; 17. Gimnaziul Bălăbănești; 18. Liceul Teoretic "Nicolae Donici", Dubăsarii Vechi; 19. Liceul Teoretic "Mihail Stratulat", Boșcana; 20. Liceul Teoretic "Boris Dînga", Criuleni; 21. Liceul Teoretic "Mihail Eminescu", Jevreni; 22. Liceul Teoretic "Ion Sîrbu", Mașcauți; 23. Liceul Teoretic Hîrtopol Mic; 24. Liceul Teoretic Măgdăcești; 25. Liceul Teoretic Mălăieștii Noi; 26. Liceul Teoretic Cimișeni; 27. Liceul Teoretic Onițcani; 28. Liceul Teoretic Cruglic; 29. Gimnaziul Stețcani; 30. Gimnaziul Rîșcova; 31. Gimnaziul Pașcani; 32. Gimnaziul Coșernița. Valoarea lucrărilor a fost stabilită de părți în pct.4 al contractului în mărime de 33 807 600 (treizeci și trei milioane opt sute șapte mii șase sute) lei.
15. A indicat că, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a executat lucrările stipulate în contract, în volum de 100%, fapt confirmat prin facturile fiscale nr. DV 2368046 din 24.01.2014; nr. DV 6938009 din 06.10.2014; nr. DV 6938002 din 06.10.2014; nr. DV 2368044 din 23.01.2014; nr. DV 6938010 din 06.10.2014; nr. DV 2254998 din 27.06.2014; nr. DV 2368048 din 24.01.2014; nr. DV 2265000 din 27.06.2014; nr. DV 2251196 din 24.02.2014; nr. DV 6938001 din 06.10.2014; nr. DV 2251186 din 28.01.2014; nr. DV 2251200 din 24.02.2014; nr. DV 2301986 din 27.06.2014; nr. DV 2301990 din 27.06.2014; nr. DV 2301987 din 27.06.2014; nr. DV 2368050 din 28.01.2014; nr. DV 2251198 din 24.02.2014; nr. DV 2301988 din 27.06.2014; nr. DV 2251197 din 24.02.2014; nr. DV 6938003 din 06.10.2014; nr. DV 2301999 din 30.07.2014; nr. DV 2301989 din 27.06.2014; nr. DV 2251195 din 24.02.2014; nr. DV 6938006 din 06.10.2014; nr. DV 6938005 din 06.10.2014; nr. DV 6938008 din 06.10.2014; nr. DV 2264999 din 27.06.2014; nr. DV 2368047 din 24.01.2014; nr. DV 2368049 din 28.01.2014; nr. DV 2251189 din 30.01.2014; nr. DV 2302000 din 30.07.2014; nr. DV 2251199 din 24.02.2014; precum și prin procesele-verbale de

recepție a lucrărilor executate la școala primară Mășcăuți în sumă de 1 398 326,85 lei; la liceul teoretic Boșcana în sumă de 1 200 588,86 lei, la liceul teoretic Mălăieștii Noi în sumă de 721 158,47 lei; la liceul teoretic Măgdăcești în sumă de 2 233 907,98 lei; la liceul teoretic Măgdăcești în sumă de 1 623 053,58 lei; la liceul teoretic Mașcăuți în sumă de 1 531 573,89 lei; liceul teoretic Mașcăuți în sumă de 1 091 412,50 lei; la liceul teoretic Hîrtopul Mic în sumă de 2 380 415,08 lei; la liceul teoretic Cimișeni în sumă de 1 334 157,23 lei; la liceul teoretic Criuleni în sumă de 147 251,57 lei; la liceul teoretic Criuleni în sumă de 1 339 789,09 lei; la liceul teoretic Criuleni în sumă de 1 154 260,11 lei; la liceul teoretic Cruglic în sumă de 2 174 240,17 lei; la gimnaziul Zaicana în sumă de 249 700,01 lei; la gimnaziul Slobozia-Dușca în sumă de 683 631,40 lei; la gimnaziul Ratuș în sumă de 169 728,67 lei; la gimnaziul Miclești în sumă de 433 418,93 lei; la gimnaziul Izbiște în sumă de 2 057 982,41 lei; la gimnaziul Ișnovăț în sumă de 819 931,94 lei; la gimnaziul Hrușova în sumă de 761 323,05 lei; la gimnaziul Hîrtopul Mare în sumă de 356 718,79 lei; la gimnaziul Drăsliceni în sumă de 55 688,13 lei; la gimnaziul Drăsliceni în sumă de 1 869 002,65 lei; la gimnaziul Corjova în sumă de 661 068,27 lei; la gimnaziul Bălțata în sumă de 401 855,38 lei; la gimnaziul Rîșcova în sumă de 11 166,31 lei; la gimnaziul Coșernița în sumă de 1 394 230,82 lei; la gimnaziul Rîșcova în sumă de 131 722,73 lei; la gimnaziul Pașcani în sumă de 94 897,17 lei; la gimnaziul Stețcani în sumă de 174 289,31 lei; la școala primară Criuleni în sumă de 1 226 380,57 lei; la școala primară Criuleni în sumă de 441 750,57 lei, toate contrasemnate de către persoanele responsabile din cadrul instituțiilor de învățământ și din cadrul Consiliului raional Criuleni, care la momentul recepționării lucrărilor nu au înaintat careva obiecții referitor la calitatea ușilor și geamurilor instalate.

16. Totodată, a precizat faptul că, în procesul executării lucrărilor, s-a constatat că dimensiunile mai multor uși și ferestre care urmau a fi confecționate și montate nu corespundeau cu documentația și detaliile de execuție elaborate de către beneficiar, astfel generând necesitatea de a efectua anumite modificări. În acest sens, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a elaborat devize de cheltuieli de excludere din documentația și detaliile de execuție inițiale și includerea acestora în documentația și detaliile de execuție în conformitate cu realitatea. Despre necesitatea efectuării anumitor modificări a fost informat Consiliul raional Criuleni, acesta fiind de acord, a asigurat că documentația va fi aprobată. Astfel, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a executat în întregime lucrările contractate, însă pîrîtul pînă în prezent, neîntemeiat, nu a aprobat devizele de excludere și includere a lucrărilor.
17. A mai indicat că, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a eliberat facturi fiscale pe suma de 31 138 067,82 lei, iar pe suma de 2 562 053,86 lei, desi lucrările au fost executate în întregime, întru cât Consiliul raional Criuleni nu a aprobat devizele de excludere și includere a lucrărilor, nu au fost emise facturi fiscale.
18. La data de 17 februarie 2015 și, repetat, la data de 01 iunie 2015 a depus în cancelaria Consiliului raional Criuleni setul complet a devizelor elaborate pentru lucrările de excludere și includere, solicitându-se verificarea și aprobarea acestora, însă, desi documentația menționată a fost primită, fapt confirmat prin ștampila și semnătura persoanei responsabile pe scrisorile de însoțire, cererea nu a fost soluționată, Consiliul raional Criuleni, cu toate că anterior a asigurat că toată documentația va fi aprobată, nu a întreprins careva măsuri în acest sens și nici nu a remis în adresa reclamantului un

răspuns, prin ce a dat dovadă de rea credință, avînd drept scop de a deposeda de mijloacele bănești ce aparțin de drept S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.

19. La fel, a reținut, că la moment, Consiliul raional Criuleni recunoaște datoria la plata a lucrărilor efectuate în sumă de 13 376 161,60 (treisprezece milioane trei sute șaptezeci și șase mii una sută șaiszeci și una) lei, fapt confirmat și prin scrisoarea nr. 04/1-15-106 din 14 septembrie 2016, semnată de către șefa Direcției Finanțe a Consiliului raional Criuleni, însă nu recunoaște costul lucrărilor care au fost efectuate în temeiul devizelor de excludere incluzând la toate instituțiile de învățămînt în valoare de 2 562 053,86 (două milioane cinci sute șaiszeci și două mii cincizeci și trei, 86) lei. Prin urmare, datoria totală a Consiliului raional Criuleni față de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. constituie suma de 15 938 215,5 lei (cincisprezece milioane nouă sute treizeci și opt mii două sute cincisprezece) lei.
20. În vederea conformării prevederilor contractuale și achitării datoriei acumulate, la data de 28 iulie 2016, reclamanta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. s-a adresat repetat către Consiliul raional Criuleni, care, prin răspunsul recepționat la data de 26 august 2016 a respins propunerea de achitare a datoriei, invocând calitatea necorespunzătoare a lucrărilor efectuate, iar la data de 15 septembrie 2016, în mod absolut abuziv și neîntemeiat, a depus o cerere de chemare în judecată în judecătoria Criuleni, prin care a solicitat demontarea ușilor și ferestrelor din termopan, cu înlocuirea lor, conform calității specificate în contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013 la toate instituțiile de învățămînt din raionul Criuleni și suspendarea achitării de către Consiliul raional Criuleni a datoriei de 13 376 300,00 lei pînă la onorarea obligațiilor contractuale de către antreprenor, în motivarea căreia a invocat, în mod absolut eronat, că conform concluziilor raportului de constatare tehnico-științifică nr.177 din 27 mai 2016 ar rezulta existența numeroaselor defecte la ușile și ferestrele montate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și aceste defecte nu pot fi înlăturate.
21. A subliniat S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. că a epuizat toate căile posibile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă și pentru apărarea drepturilor sale legitime este nevoită să depună prezenta acțiune, deoarece pîrîtul Consiliul raional Criuleni refuză în mod neîntemeiat achitarea datoriei restante.
22. Reclamantul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a solicitat încasarea din contul Consiliului raional Criuleni restanța la plata lucrărilor efectuate în mărime de 15 938 215,50 lei, penalitatea în mărime de 286 887,60 lei și dobînda de întîrziere în mărime de 6 857 580,76 lei, în total suma de 23 082 683,90 lei. (*vol.III, f.d.5-9*)
23. Ulterior, prin cererea din data de 10 aprilie 2019, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a majorat quantumul pretenției cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere cu suma de 6 171 146,04 lei și, calculînd-o pentru perioada de cînd pîrîtul a fost pus în întîrziere – 17 februarie 2015 pînă la 01 aprilie 2019, a solicitat încasarea de la Consiliul raional Criuleni a dobînzii de întîrziere în mărime de 13 028 726,80 lei, precum și a solicitat compensarea din contul Consiliului raional Criuleni a cheltuielilor de judecare a cauzei, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 50 000,00 lei. (*vol.IX, f.d.1-4*)
24. Prin cererea din data de 19 februarie 2020, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a micșorat quantumul acțiunii, renunțînd la încasarea penalității în mărime de 286 887,60 lei, totodată, a majorat quantumul pretenției cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere

până la suma de 15 021 440,61 lei, calculând-o pentru perioada de când pârâtul a fost pus în întârziere – 17 februarie 2015 până la data de 01 februarie 2020. (vol.IX, f.d.82-83)

**Poziția instanței de fond:**

25. Prin hotărârea Judecătorei Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020 s-a respins acțiunea reconvențională înaintată de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, ca neîntemeiată și s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor, s-a obligat S.C. "INVESTCONSTRUCT" să remedieze viciile lucrărilor prin demontarea tuturor ușilor și ferestrelor din termopan instalate la instituțiile de învățământ din raionul Criuleni conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13 august 2013 cu înlocuirea acestora cu uși și ferestre din termopan în corespundere cu detaliile de execuție conținute în oferta prezentată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., s-a încasat de la S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. în beneficiul Consiliului Criuleni, cheltuielile de judecată în sumă de 198 139,84 lei.
26. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut concluziile Raportului de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019, potrivit cărora profilul din polivinilclorid, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor nu corespunde detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.
27. De asemenea, prima instanță a indicat că, confecționarea ușilor și ferestrelor din materialele de tip REHAU rezultă din certificatul de conformitate, iar obligația pârâtului de a indica grosimea profilului la confecționarea ferestrelor rezultă și din prevederile contractuale din capitolul 10 al Contractului.
28. La fel, instanța de fond, menționând că acțiunile experților de constatare au fost efectuate în prezența reprezentanților ambelor părți, care nu au înaintat obiecții la activitatea acestora, precum și că Centrul de Încercări al ICȘC "INCERCOM" nu a participat la elaborarea concluziilor asupra întrebărilor adresate experților, ci numai a testat materialele folosite la confecționarea ușilor și ferestrelor, a respins criticile aduse de reprezentantul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. raportului de expertiză nr. 171 și procesului de efectuare a acesteia.
29. Totodată, prima instanță, concluzionând că procesele-verbale de recepționare a lucrărilor nu corespund condițiilor contractuale, stabilite de către părți în capitolul 9 al contractului de antrepriză nr. 214, în care părțile au prevăzut materialele indicate în documentația de executare, care urmau a fi supuse periodic la diverse testări de către proiectantul sau Beneficiarul ce le va solicita, cu asigurarea de către antreprenor și pe contul acestuia, a utilajelor și materialelor necesare pentru examinarea, măsurarea și testarea lucrărilor, iar lucrările ascunse nu puteau fi acoperite fără aprobarea responsabilului tehnic atestat și, antreprenorul, asigurând posibilitatea acestora să examineze și să urmărească orice lucrare care urmează să fie ascunsă, cu obligația acestuia de a anunța beneficiarul, a respins argumentele S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la recepționarea de către Consiliul raional Criuleni a lucrărilor.

30. Astfel, instanța de fond a conchis că, viciul esențial al lucrării, ce constă în confecționarea ferestrelor și ușilor din material necorespunzător, care nu putea fi constatat la data finalizării lucrărilor și semnării proceselor verbale de recepție, devenind cunoscut în procesul de exploatare, urmează a fi reținut ca viciu material ascuns și constituie temei de remediere, prin înlocuirea ferestrelor și ușilor cu altele de calitate corespunzătoare. (vol. IX, f.d.168, 241-247)

**Solicitarea apelantului:**

31. Ne fiind de acord cu hotărârea Judecătorei Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020, avocații Arhiliuc Ion și Gîlcă Ilie, acționând în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT" au declarat cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Consiliul raional Criuleni cu privire la obligarea S.C. "INVESTCONSTRUCT" la demontarea ușilor și ferestrelor din termopan, cu înlocuirea lor, conform calității specificate în contractul de antrepriză nr. 214 din 13 august 2013 la toate instituțiile de învățământ din raionul Criuleni, ca fiind neîntemeiată și admiterea cererii de chemare în judecată depusă de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei restante, cu încasarea din contul Consiliului raional Criuleni în beneficiul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a restanței la plata lucrărilor efectuate în mărime de 15 938 215,50 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 15 021 440,61 lei și compensarea cheltuielilor de judecată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 50 000,00 lei și la depunerea cererii de apel în mărime de 37 500,00 lei. (vol.X, f.d.28)

**Argumentele părților:**

32. În susținerea apelului avocații Arhiliuc Ion și Gîlcă Ilie, în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT", reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiune, au indicat că, hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată, instanța de fond nu a pătruns în esența litigiului, a examinat cauza unilateral, auzind doar o singură parte în proces – statul, reprezentat de Consiliul raional Criuleni, ignorând în totalitate și preferând să nu dea o apreciere argumentelor plauzibile aduse de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.
33. Astfel, din motivarea dată de prima instanță, rezultă transcrierea conținutului și concluziilor raportului de expertiză judiciară nr.171 din 26 septembrie 2019 și numai printr-o singură frază respingerea tuturor obiecțiilor consistente, înaintate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva raportului de expertiză, pe motiv că *"acțiunile experților de constatare au fost efectuate în prezența reprezentanților ambelor părți, iar din partea acestora nu au fost înaintate careva obiecții în activitatea experților"*.
34. A reținut, că este eronată mențiunea în dispozitivului hotărârii primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii reconvenționale a S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., deoarece, de fapt, în speță S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a înaintat o acțiune separată împotriva Consiliului raional Criuleni, care ulterior a fost conexată cu acțiunea înaintată de Consiliul raional Criuleni, fiind judecate două cereri de chemare în judecată separate.

35. A menționat că, în măsura în care, argumentele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, invocate S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., nu au fost reflectate în hotărârea contestată, acestea nu au fost examinate efectiv, iar împotriva probei decisive care a stat la baza soluției date de prima instanță – raportului de expertiză judiciară nr.171 din 26 septembrie 2019, în cadrul procesului de judecată au fost expuse în repetate rânduri obiecții consistente, pe care instanța nu doar că nu l-a respins, dar și le-a ignorat absolut pe toate. Concluzia instanței, precum că reprezentanții S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., fiind prezenți la acțiuni de constatare, nu ar fi obiectat împotriva acțiunilor experților, nu are nici o logică în sine, or, obiecții nu au putut fi înaintate decât după ce au făcut cunoștință cu raportul de expertiză propriu zis, de unde a și stabilit că, de fapt, experții au încălcat un șir de norme imperative, fapt care duce la nulitatea raportului de expertiză.
36. În acest sens a invocat că, Raportul de expertiză nr. 171 din 26 septembrie 2019 a fost semnat de experți doar pe prima și pe a 21 filă, fiind aplicată doar ștampilă CEXIN la fia 21, desi legea prescrie ca fiecare filă a raportului să fie semnată de experți și pe fiecare filă să fie aplicată ștampila personală a expertului, dar nu ștampila organizației, circumstanțe ce fac ca raportul să nu corespundă condiției de formă stipulată în lege. În cadrul efectuării expertizei, experții Rusu și Mocanu au adunat, în mod independent, materiale pentru efectuarea expertizei, fără a aduce la cunoștința instanței de judecată a faptului dat și fără a solicita prezentarea materialelor suplimentare, prin ce au încălcat imparțialitatea și s-au manifestat în acest sens doar în favoarea părții în proces – Consiliului raional Criuleni.
37. Totodată, au invocat că experții au elaborat concluziile în temeiul încercărilor de laborator prezentate în rapoartele Centrului de încercări al ICȘC "Incercom" (instituție de stat) nr. 536 din 04.07.2019, nr. 536/1 din 04.07.2019, nr. 536/2 din 04.07.2019, nr. 536/3 din 04.07.2019 (Anexele nr. 2, 2/1, 2/2, 2 3); 2), fără ca în acest sens să fie în prealabil informată instanța de judecată și fără a da posibilitate părților să obiecteze împotriva efectuării acestor încercări de laborator anume de o instituție de stat, în situația în care pîrît pe dosar este o autoritate publică. Repectiv, fiind audiat în ședința de judecată din 05 decembrie 2019 expertul Rusu Ion, asupra argumentelor expuse supra a menționat că *"ordonatorul nu a fost înștiințat despre atragerea la efectuarea expertizei a instituției publice "Incercom", aceasta a fost atrasă la efectuarea expertizei la decizia biroului de expertiză CEXIN, nu a informat instanța despre acest fapt, deoarece consideră că nu era obligatoriu de informat instanța de judecată. A fost atras laboratorul de stat "Incercom", fiindcă doar acest laborator avea dreptul de a face încercări a ușilor și ferestrelor, alte laboratoare nu au acest drept"*. Aceste declarații a expertului Rusu Ion vin să confirme că experții au încălcat flagrant procedura efectuării expertizei, or experții, conform normelor legale citate supra, erau obligați să înștiințeze prealabil instanța de judecată și participanții la proces că la efectuarea expertizei va fi atras laboratorul de stat "Incercom", cel puțin pentru a putea propune, după caz, și încercări la alte laboratoare private și acreditate, care mai funcționează legal în R. Moldova și fac încercări similare a ușilor și ferestrelor.
38. A mai indicat că, din informațiile disponibile publicului larg, rezultă că la moment sunt acreditate mai multe laboratoare private care efectuează încercări de laborator a materialelor de construcții, inclusiv uși și ferestre din PVC, cum ar fi de exemplu



laboratorul S.R.L. "CVALIMETRITOT" și alte laboratoare de acest gen, considerent din care sunt eronate explicațiile expertului Rusu Ion date în ședința de judecată, atunci când a declarat, că doar laboratorul „Incercom” ar fi avut dreptul să efectueze astfel de încercări. De-facto și de-jure, Centrul de încercări al ICȘC "INCERCOM" exercită lucrări de expertizare a materialelor în construcție, astfel spus rapoartele acestei instituții de stat sunt rapoarte de expertiză, fapt care demonstrează indubitabil că Centrul de Încercări al ICȘC "Incercom", în Raportul nr. 536 din 04.07.2019, de-jure a făcut o expertiză în dosarul civil aflat în litigiu, dînd un răspuns la principala întrebare nr. 2 din încheierea judecătorei Criuleni din 22 mai 2018 *"Dacă corespund aceste lucrări, (calitatea și starea tehnică a lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățămînt preuniversitar din raionul Criuleni) inclusiv materialele utilizate, detaliilor de execuție stipulate în oferta prezentată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., care este parte integrantă din contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, precum și normativelor, standartelor și prescripțiilor tehnice în vigoare."*

39. A subliniat că experții au comparat profilul PVC, din care nemijlocit au fost confecționate ușile și ferestrele, cu caracteristicile profilului PVC german de marca REHAU, necătînd la faptul că aceasta nu face parte din obiectul expertizei. Mai mult, rezultă că experții singuri au procurat un profil REHAU de la o întreprindere, fapt ce se confirmă prin factura fiscală (anexa 3 a raportului), fără a informa instanța despre acest fapt. Astfel nu este clar de ce experții au decis să compare profilul anume cu marca REHAU și nu cu alta, or însăși dînșii în raport au constatat că în oferta din 03.08.2013 nu este indicată concret seria și culoarea profilului. Faptul precum că S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. s-ar fi obligat să instaleze anume articole din PVC din profil REHAU, a fost menționat eronat și declarativ de reprezentanții Consiliului raional Criuleni în cadrul ședințele de judecată, deoarece nici caietul de sarcini, nici contractul de antrepriză și nici oferta înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., nu prevăd că la executarea lucrărilor va fi folosit profilul PVC de producția firmei germane "REHAU", iar experții s-au manifestat tendențios și părtinitor anume în favoarea Consiliului raional Criuleni, nefiind obiectivi și independenți.
40. Astfel, în caietul de sarcini, denumit "Documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări", pct. 2.5 denumit "perioada de garanție", prevede expres că *"Fiecare ofertant să prezinte în oferta scrisoarea de garanție pentru materialul folosit și garanția de deservire tehnică și anume: garanția pentru profil să nu fie mai mică de 25 ani, garanția pentru geam termopan să nu fie mai mică de 10 ani, garanția pentru feronerie nu mai puțin de 60000 cicluri de deschidere, neapărat să fie indicat ce grosime a armarei o să fie folosit în ferestre și uși, garanția de deservire tehnică să nu fie mai mică de 5 ani, să fie garantată montarea profilului solbanc".* Conform ofertei S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. din 03 august 2013, propusă oficial la licitația anunțată de Consiliul raional Criuleni, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. garantează: garanția pentru profil 25 ani, garanția pentru geam termopan 10 ani, garanția pentru feronerie 60000 cicluri de deschidere, armarea cu grosimea de 1,2 mm la ferestre și uși, garanția de deservire tehnică 5 ani, garantarea montării profilului solbanc. Părțile au stabilit doar două exigențe față de profil, și anume să aibă o garanție minimă de 25 ani și să fie de tip solbanc. Profilul solbanc este un model de profil, care este produs de aproape toți

producătorii de profile și din punct de vedere tehnic, profilul solbanc sau înălțătorul de glaf, este un profil ce se montează pe latura inferioară a ferestrei, înainte de montarea ferestrei în perete și este o modalitate de a anexa glafurile de interior sau exterior la fereastra PVC. Anume așa tip de profil a fost folosit de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea articolelor din PVC conform contractului de antrepriză. S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a eliberat o garanție de 25 centru profilul folosit, așa cum prevede caietul de sarcini. La materialele cauzei au fost anexate 3 certificate de conformitate, eliberate de organismul de certificare CERTMATCON, conform cărora articolele PVC produse de S.R.L. "MOBIPORT LUX" sunt conforme cu toate GOST-le, aceste certificate fiind eliberate în baza rapoartelor de evaluare efectuate la utilaje speciale.

41. Prin urmare, au indicat că, faptele menționate constată indubitabil că reclamantul Consiliul raional Criuleni a influențat în mod direct experții la obținerea unei expertize favorabile intereselor Consiliul raional Criuleni, în final fiind date concluzii false.
42. A subliniat că, cele relatate și rea-credința experților, precum și tendențiozitatea acțiunilor acestora se confirmă și prin răspunsul oferit de Institutul de Cercetări Științifice în Construcții "INCERCOM" Î.S. nr. 40 din 26 martie 2020, din care urmează următoarele aspecte: *"în conformitate cu Contractul nr. 127 din 19.06.2019 încheiat între ICȘC "Incercom" și BAEJ "Cexin", experții judiciari Rusu Ion și Mocanu Oleg, au solicitat efectuarea încercărilor de laborator privind stabilirea doar a dimensiunilor liniare a profilului PVC (grosimea părții frontale, grosimea părții laterale, grosimea metalului) pentru probele din blocuri de ferestre și usi de la trei instituții de învățământ din Raionul Criuleni".* Măsurările au fost efectuate în incinta ICȘC "Incercom" în prezența experților judiciari BAEJ "Cexin" - Rusu Ion și Mocanu Oleg, reprezentantului S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și reprezentantului Consiliului raional Criuleni.
43. A mai menționat că, Centrul de încercări a ICȘC "Incercom" nici preventiv, nici după efectuarea măsurărilor și încercărilor, nu a fost informat de către beneficiarul măsurărilor și încercărilor (BAEJ „Cexin”) despre existența și deținerea certificatelor de conformitate la materialele supuse măsurărilor și încercărilor de laborator, a ofertei comerciale (unde sunt stipulate cerințele de calitate la materialele solicitate, documentele obligatorii pentru participare la licitație), contractul și documentația de execuție. Beneficiarul măsurărilor și încercărilor, prin neprezentarea din motive necunoscute a actelor menționate care conțineau și includeau informațiile de bază au dus ulterior la faptul că Centrul de încercări a ICȘC "Incercom", în mod neintenționat să efectueze încercări și măsurători care nu relevau calitatea produsului.
44. Astfel, Centrul de încercări a ICȘC „Incercom” în ceea ce ține de rezultatul măsurărilor indicat în Raportul nr. 536 din 04.07.2019, măsurând mostrele din PVC prezentate, a utilizat în calitate de parametri liniari indici de reper din GOST 30673-99. Cercetând ulterior actele prezentate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. - ICȘC "Incercom" a constatat faptul că nici într-un act al procedurii de achiziție sau a documentației de execuție (Contract, deviz, ofertă, documentație standard, caiet de sarcini) - nu au fost stabilite careva cerințe referitor la corespunderea dimensiunilor liniare a profilului PVC careiva clase conform GOST 30673-99. Aceste informații au o importanță esențială la efectuarea încercărilor corecte asupra obiectului supus încercărilor.

45. Totodată, conform documentației prezentate procedurii de achiziție și documentației de execuție, este indicat doar faptul că profilul PVC folosit la confecționarea blocurilor de ferestre și uși trebuie să fie certificate conform legislației. Din actele prezentate rezultă că profilul PVC, blocurile de ferestre și uși cât și geamurile termopan au fost certificate de către OC "Certmatcon", S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. în perioada încheierii contractului și executării lucrărilor (perioada 2013-2014), materialele folosite la fabricarea ferestrelor / ușilor PVC supuse încercărilor în cadrul Centrului de încercări a ICȘ "Incercom" corespundeau cerințelor, standardelor și normelor tehnice în vigoare.
46. În rezultatul încercărilor de laborator efectuate la 04.07.2019 s-a stabilit că geamurile termopan supuse încercărilor corespund standardelor și normelor tehnice în domeniu. În perioada anilor 2013-2014 Organele de Certificare nu solicitau de la producători acte de confirmare a clasificării profilului PVC cu unele din clasele de rigoare (A, B, C). În rezultatul efectuării măsurărilor de laborator s-a stabilit că metalul folosit la armarea profilului PVC are în mediu o grosime de 0,81 mm, pe când conform cerințelor tehnice acesta trebuie să fie de 1,20 mm. În Raportul de încercări nr. 536 din 04.07.2019 Centrul de încercări a ICȘC "Incercom" a indicat că armarea profilului este dublă, adică în mediu este de 1,62 mm, astfel armarea profilului PVC corespunde cerințelor instituite de standardele în domeniu. Luînd în considerație actele studiate și încercările de laborator efectuate, Centrul de încercări a ICȘC "Incercom" confirmă că blocurile de uși și ferestre precum și materialele folosite la confecționarea acestora corespund standardelor și normelor tehnice valabile și aplicate în perioada anilor 2013-2014 precum și documentației de execuție. Acest răspuns, cercetat în cadrul examinării cauzei și care a fost lăsat total fără aprecierea instanței de fond, vine să desființeze total concluziile deplasate, neîntemeiate pe alocuri false a experților referitor la necorespunderea lucrărilor efectuate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.
47. Mai mult, au invocat că raportul de expertiză este o probă nulă și din punct de vedere că experții s-au bazat conluziile sale pe acte normative care nu erau în vigoare la momentul încheierii Contractului de antrepriză din 13 august 2013 și în perioada executării lucrărilor 2013 – 2014. Astfel, la pct. 3.4 al Raportului de expertiză judiciară nr. 171 din 26.09.2019, experții judiciari au indicat că *"la elaborarea raportului de expertiză judiciară au fost utilizate suplimentar următoarele surse de informație, documente legislative, normative în construcții, standarde, care reglementează cerințele privind calitatea ușilor și ferestrelor cu geam termopan, materialele utilizate la fabricarea lor și tehnologia de montare a lor: NCM E 01.02:2018 Regulament privind stabilirea categoriilor de importanță a construcțiilor; CP C. 04.08.2015 Blocuri de ferestre și uși PVC, lucrări de instalare; GOST 538-2014 Изделия замочные и скобяные, общие технические - условия Acest standard a fost pus în aplicare la data de 01.07.2015, conform r. formației din standard; Scrisoarea de directive nr. 10/1-0086 din 15.06.2018 „Cu privire la determinarea valorii obiectelor de construcții, începînd cu 01 mai 2018” a Ministerului economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova".* Astfel, standardele menționate nu existau la momentul încheierii Contractului de antrepriză din 13 august 2013 și în perioada executării lucrărilor 2013 – 2014, respectiv nicidecum nu puteau fi aplicate la întocmirea Raportului de expertiză nr. 171 din 26.09.2019 și formularea cărorva concluzii, or, în temeiul art. 7 alin. (1) Cod civil, în vigoare la momentul executării contractului de antrepriză, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu

modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de e a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Astfel, contrar întrebărilor concret formulate în încheierea Judecătorei Criuleni din 22 mai 2018 de numire a expertizei tehnice, în care la cele 4 întrebări formulate de instanță se indică concret că cercetările de expertiză lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni trebuie efectuate „... în raport cu contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare”, experții fiind obligați să se conducă de „...normativelor, standartelor și prescripțiilor tehnice în vigoare” , la întocmirea contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013”, s-au bazat pe cele aprobate și în vigoare din anii ulterioari 2015-2018.

48. Au evidențiat în cererea de apel că, concluzia primei instanțe, precum că lucrările de antrepriză efectuate de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. ar fi viciate, viciul esențial fiind în confecționarea ferestrelor și ușilor din material necorespunzător, nu au nici un suport juridic și probator. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (4) al Legii nr.96 din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, în vigoare la momentul petrecerii licitației, caracteristicile tehnice nu vor face referință la o anumită marcă comercială sau la un anumit agent economic, la un brevet, o schiță sau un tip de bunuri, de lucrări și de servicii, nu vor indica o origine, un producător sau un operator economic concret. În cazul în care nu există un mod suficient de exact de expunere a cerințelor față de achiziție, iar o astfel de cerință este inevitabilă, caracteristicile vor include cuvintele ”sau echivalentul”.
49. Respectiv, legea la momentul petrecerii licitației interzicea în documentația de licitației să fie indicate expres sau să se facă referință direct la o anumită marcă comercială și în momentul licitației legea a fost respectată, deoarece în documentația tehnică nu a fost indicat nici tipul profilului și nici marca lui concretă. În acest context, se constată că pct. 2 “Obiectul contractului” al Contractului de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin licitație încheiat la 13 august 2013, încheiat între S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., în calitate de antreprenor și Consiliul raional Criuleni cu instituțiile de învățământ, în calitate de beneficiari, prevede următoarele date: *”Antreprenorul se obligă să execute lucrări de confecționarea și instalarea ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni, Cod CPV 45441000-0, în conformitate cu prevederile devizului de cheltuieli. Cu detaliile de execuție, precum și a normativelor standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.”*
50. În Devizele locale din Caietul de sarcini și în lista cu cantitățile de lucrări, sunt prevăzute lucrări de instalare a ferestrelor din termopan Cod CPV: 45441000-0. Din cele menționate, rezultă că nici în Caietul de Sarcini de la Agenția de Achiziții Publice, nici în Contractul de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin licitație, nici în Devizele locale, nici în lista cu cantitățile de lucrări, documente oficiale care confirmă licitația cu condițiile propuse și câștigate de antreprenorul S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., nu se regăsește denumirea geamurilor fabricate din profil de tip PVC de tip clasa „A” sau clasa „B ”, model REHAU, dar există “Ferestre și uși din mase plastic cu unul sau mai multe canaturi, cu sau fără deschidere” și acest standard a fost executat întocmai.

51. A mai indicat că, simbolul Cod CPV: 45441000-0 indicat în la pct. 2 din Contractul de antrepriză nr. 24 privind achiziția prin licitație, este prevăzut la Anexa Regulamentului privind Vocabularul Comun al Achizițiilor Publice (CVP) din 2011 și, se descifrează "Lucrări de montare de geamuri". La fel, simbolurile "CK23C", "CK23B", "CK25A" și "CK25B", indicat ca standart / condiție în Devizele locale și lista cu cantitățile de lucrări se descifrează conform Anexei Regulamentului privind Vocabularul Comun al Achizițiilor Publice CVP din 2011, ca "Ferestre din mase plastice cu unul sau mai multe canaturi la construcții cu înălțimi pînă la 35 m inclusiv, avînd suprafața tocului între 1 și 2,5 m.p."; "Ferestre din mase plastice cu unul sau mai multe canaturi la construcții cu înălțimi pînă la 35 m inclusiv, avînd suprafața tocului peste 2,5 mp."; "Uși confecționate din profil de mase plastice inclusiv armaturile și accesoriile necesare ușilor montate în zidărie de orice natură la construcții cu înălțimea pînă la 35 m inclusiv, cu suprafața tocului pînă la 7 m.p. inclusiv", "Uși confecționate din profil de mase plastice inclusiv armaturile și accesoriile necesare ușilor montate în zidărie de orice natura la construcții cu înălțimeapînă la 35 m inclusiv, cu suprafața tocului între la 7 m.p. și 15 m.p. inclusiv".
52. Așa fiind, se constată că antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., a exercitat lucrările de antrepriză conform stipulărilor din pct. 2 al Contractului de antrepriză nr. 124, cu respectarea Simbolurilor Cod CPV: 45441000-0 și "CK23C", "CK23B", "CK25A" și "CK25B" - indicate în Caietul de Sarcini de la Agenția de Achiziții Publice la compartimentul Devizelor locale și Lista cu cantitățile de lucrări. Totodată, criticile aduse calității lucrărilor de antreprize sunt combătute incontestabil și fără echivoc de poziția intervenienților accesorii, instituțiile de învățămînt din raionul Criuleni la edificiile cărora sau efectuat aceste lucrări.
53. De către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. au fost recepționate zeci de scrisori unde managerii instituțiilor de învățămînt care au semnat actele de recepție și facturile fiscale, au mulțumit activității și calității lucrărilor efectuate, au indicat că pe parcursul exploatării de mai bine de cinci ani a ușilor și ferestrelor, acestea se exploatează normal, calitatea lucrărilor este bună, lucrările au contribuit la ecomisirea agentului termic, copiii, părinții și cadrele didactice sunt total mulțumiți. Astfel, gimnaziul Onițcani, gimnaziul Bălțata, gimnaziul Hîrtopul Mare, liceul Boris Dînga, Criuleni, gimnaziul Mihai Eminescu, Jevreni, școala primară Haralambie Corbu, Criuleni, liceul teoretic Cruglic, gimnaziul Stețcani, gimnaziul Slobozia - Dușca, gimnaziul Drăsliceni, gimnaziul Ion Sîrbu, Mașcăuți, ș.a. au confirmat calitatea corespunzătoare a lucrărilor de antrepriză și au confirmat însăși faptul executării și recepționării. Instituțiile de învățămînt, care sunt intervenienți accesorii și care de fapt sunt și părți a contractului de antrepriză au confirmat calitatea și recepționarea lucrărilor, nu au invocat nici un viciu a lucrărilor și au confirmat exploatarea în continuare a lucrărilor și au confirmat exploatarea în continuare a lucrărilor efectuate. În situația în care aceste lucrări sunt exploatate normal în continuare, apare întrebarea care este necesitatea demontării și înlocuirii lor, așa cum a hotărît absolut ilegal instanța de fond.
54. A evidențiat că, instanța de fond absolut eronat în hotărîrea sa a respins poziția intervenienților accesorii referitor la calitatea corespunzătoare a ușilor și ferestrelor, menționînd cu "surditate, precum că directorii de școli nu au cunoștințe speciale în domeniu, însă directorii de școli zilnic exploatează după destinație lucrările de antrepriză efectuate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.

55. Subsecvent, a afirmat că, la materialele cauzei lipsește careva pretenții s-au cereri de înlocuire a ușilor și geamurilor instalate de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. nemijlocit de la instituțiile de învățământ, care de fapt sunt beneficiarii finali ai lucrărilor, or Consiliul raional Criuleni este doar ordonator al finanțelor, din contra instituțiile de învățământ sunt satisfăcute de calitatea lucrărilor și chiar mulțumite, ceea ce denotă faptul, că în realitate aceste articole sunt exploatate în continuare și beneficiarii finali nu au careva pretenții față de calitatea lor.
56. Mai mult decât atât, în situația obligării demontării ușilor și ferestrelor cu instalarea unor noi S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. practic este expropriată de patrimoniul său, atâta timp cât beneficiarii finali nu au avut careva pretenții la calitatea ușilor și ferestrelor și le exploatează în continuare, circumstanță care combate în mod desăvârșit concluzia experților, precum că aceste geamuri și uși nu pot fi exploatate în continuare.
57. A specificat că, hotărîrea primei instanțe privind demontarea ușilor și ferestrelor din termopan, cu înlocuirea lor, conform calității specificate în contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013 la toate instituțiile de învățământ din raionul Criuleni este absolut bizară, ilegală și neîntemeiată, iar în eventualitatea menținerii acestei hotărîri, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. va fi practic expropriată de proprietatea sa, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat în mod incontestabil, că S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a executat integral prevederile contractului de antrepriză, din contul său a confecționat articolele din PVC, le-a instalat, iar Consiliul raional Criuleni împreună cu instituțiile de învățământ, care sunt parte a contractului le-a recepționat în modul corespunzător, fără rezerve și fără pretenții, uși și ferestre care deja sunt exploatate mai bine de 5 ani și în continuare vor fi exploatate încă mulți ani înainte. Instanța de judecată absolut ilegal a admis pretențiile privind demontarea ușilor și ferestrelor din termopan, cu înlocuirea lor, conform calității specificate în contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013 la toate instituțiile de învățământ din raionul Criuleni din simplu motiv, că conform prevederilor legale, și anume a art. 960 alin. (3) Cod civil în redacția legii vechi aplicabile speție - antreprenorul poate refuza remedierea dacă este posibilă doar cu cheltuieli disproporționate, în speță S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. atât în procedura prejudiciară, cât și în cadrul ședințelor de judecată a refuzat categoric pretinsa obligare la remediere, or de fapt se solicită confecționarea din nou a tuturor lucrărilor ceea ce este imposibil și din punct de vedere financiar, dar S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a refuzat remedierea din motivul, că lucrările sunt conforme și urmează a fi achitate conform înțelegerii indicate în contractul semnat dintre păți.
58. Astfel, instanța de judecată nu poate obliga la remediere antreprenorul care refuză expres această remediere, chiar de la depunerea acțiunii civile în instanță de la 15.09.2016, prin urmare pretenția Consiliului raional Criuleni, așa cum a fost ea formulată în acțiunea civilă depusă, este una inadmisibilă și urmează a fi respinsă de către instanța de apel.
59. Conform pct. 7.15 din contractul de antrepriză - *"Beneficiarul, adică Consiliul raional Criuleni, are dreptul de a supraveghea desfășurarea lucrărilor în conformitate cu prevederile contractului, prin responsabili tehnici atestați"*. Potrivit pct.7.23, 7.24 din contract – *"pe parcursul executării lucrărilor, beneficiarul are dreptul să dispună în scris îndepărtarea de pe șantier a materialelor necalitative, înlocuirea materialelor necalitative, refacerea lucrării necalitative. În cazul în care Antreprenorul efectuează*

*lucrări necalitative, poate opri lucrările și angaja un alt antreprenor*". Conform pct. 13.2 lit. e) din contract, *"beneficiarul poate rezilia contractul în cazul îndeplinirii de către antreprenor a lucrărilor necalitative"*. Potrivit art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea privind calitatea în construcții, persoanele juridice care finanțează și realizează investiții sau intervenții la construcțiile existente, răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor, și anume, asigurarea verificării execuției corecte a lucrărilor de construcții prin responsabili tehnici atestați sau agenți economici de consultanță specializați și autorii proiectelor, pe tot parcursul lucrărilor.

60. A notat că, Consiliul raional Criuleni nu a prezentat careva probe din care s-ar putea constata că, de la data încheierii contractului de antrepriză din 13.08.2013 și pînă la finalizarea lucrărilor executate, a supravegheat, prin responsabili tehnici atestați, desfășurarea lucrărilor și a înaintat față de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. careva obiecții referitor la neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor. Din contra în cadrul cercetării judecătorești, reprezentanții Consiliului raional Criuleni au cunoscut că nu au asigurat supravegherea tehnică a efectuării lucrărilor de antrepriză prin responsabili tehnici atestați. La fel, în acest context, este relevantă și proba cu achitarea benevolă de către Consiliul raional Criuleni a sumei parțiale de 17 103 507,14 lei, prin intermediul instituțiilor de învățămînt, în perioada 09.10.2013 – 12.03.2015 pentru lucrările executate S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. Mai mult, este relevant și faptul că Consiliul raional Criuleni la depunerea acțiunii civile în judecată în anul 2016, recunoaștea datoria la plata lucrărilor efectuate în cunatum de 13 376 161,60 lei, fapt confirmat și prin scrisoarea nr. 04/1-15-106 din 14 septembrie 2016 semnată de către șefa Direcției Finanțe a Consiliului raional Criuleni, însă pîrîtul nu recunoaștea costul lucrărilor care au fost efectuate în temeiul devizelor de excludere includere la toate instituțiile de învățămînt în valoare de 2 562 053,86 lei. (*vol. X, f.d.7-28, 37-57*)
61. Prin referință asupra cererii de apel, reprezentantul intimatului, Consiliului raional Criuleni, avocatul Ciuperca Vasili, a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii judecătorești Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020.
62. În susținerea referinței, reprezentantul intimatului Consiliul raional Criuleni, avocatul Ciuperca Vasili, cu referire la acțiunea înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. privind remedierea viciilor, pe lângă faptul că a reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiune, a indicat că, conform Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26.09.2019, efectuat în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și a Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68/2016, experții judiciari printre altele, au concluzionat că: *"8.6. Profilul din polivinilclorid, utilizat de către Antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor nu corespunde profilului de tipul A, conform prevederilor p. 4.4 Gocm 30673-99... "* 8.7. *Luând în considerație cele expuse în p.8.1 - 8.6, conform defectelor, indicate în Actele de constatare sumară, ușile și ferestrele din profil de polivinilclorid cu geam termopan, instalate la clădirile instituțiilor de învățămînt preuniversitar din raionul Criuleni, nu corespund, inclusiv materialele utilizate, detaliilor de execuție stipulate în oferta prezentată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., care este parte integrantă din contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, precum și standardelor, normativelor și codurilor practice în vigoare*". *"Conform datelor din Procesele - verbale de recepție a*

lucrărilor executate pe anul 2014, valoarea integrală a lucrărilor (manopera, materialele, utilajele, regia, etc.) executate efectiv de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la Instituțiile de învățământ preuniversitar din r-nul Criuleni, conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, constituie în total 203 411,78 lei". "Valoarea integrală de remediere (demontare, înlocuire, etc.) a lucrărilor (inclusiv manopera, materialele, utilajele, regia, etc.) executate efectiv de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care nu corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare a fost apreciată în baza facturilor fiscale și proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate (vol. II din dosarul 2c-64/16, f.d. 108 - 170), Scrisorii de directive nr. 10/1 - 0086 din 15.06.2018 "Cu privire la determinarea valorii obiectelor de construcții începând cu 01 mai 2018" a Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Instrucțiunilor CPL.01.01-2012, CPL.01.02-2012, CPL.01.03-2012, CPL.01.05-2012 și CPL.01.06-2013 elaborate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM și constituie în total 33 628 069,09 lei".

63. Astfel, conform probelor administrate în dosar și cercetate nemijlocit la examinarea cauzei în instanță rezultă cu certitudine că, ușile și ferestrele confecționate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și montate la instituțiile de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni, conform Contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, nu corespund detaliilor de execuție stipulate în contractul de antrepriză precum și standardelor, normativelor și prescripțiilor tehnice în construcție în vigoare. Totodată, valoarea integrală de remediere a lucrărilor necorespunzătoare executate de întreprinderea apelantă, constituie suma totală de 33 628 069,09 lei (lucrările practic integral urmează a fi înlocuite/remediate, cu excepția lucrărilor executate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. în sumă de 203 411,78 lei, care, conform Raportului de expertiză judiciară, corespunde prevederilor contractuale și normativelor în construcție).
64. A subliniat că, în conformitate cu pct. 7.2 din Contract "Antreprenorul este obligat să respecte proiectul, documentația de execuție și prevederile actelor normative în vigoare în construcții", iar pct. 7.13 stipulează expres că "Antreprenorul general garantează că, la data recepției, lucrarea executată are calitățile stipulate în contract, corespunde reglementărilor tehnice în vigoare și nu este afectată de vicii care ar diminua sau chiar anula valoarea sau posibilitatea de utilizare, conform condițiilor normale de folosire sau a celor explicate în contract".
65. Cu referire la obligativitatea înlăturării viciilor lucrării efectuate de antreprenor, pct. 10.3 din Contract indică "Antreprenorul general are obligația ca în perioada de garanție să înlătore toate deficiențele ce țin de nerespectarea clauzelor contractului, pe cheltuiala proprie, în urma unei notificări emise de către Beneficiar".
66. A precizat faptul că, respectiva conduită a întreprinderii apelante este contrară și normelor imperative ale legii. Astfel, în materie de contract de antrepriză art. 948 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019) stabilește expres că "Antreprenorul trebuie să transmită clientului lucrarea liberă de orice viciu material sau juridic. Lucrarea este liberă de vicii materiale dacă are calitățile convenite, în cazul în care nu s-a convenit asupra unor calități, lucrarea este liberă de vicii materiale dacă este corespunzătoare



utilizării presupuse în baza contractului sau, dacă nu se poate deduce o asemenea utilizare, utilizării obișnuite”. Respectiv, este cert faptul că lucrările efectuate de antreprenor nu au calitățile convenite contractual, precum și nu corespund normativelor în construcție în vigoare, ba chiar mai mult, nu corespund utilizării obișnuite, ceea ce constituie o încălcare contractuală și legală esențială. În vederea înlăturării acestor executări necorespunzătoare a contractului de antrepriză, legiuitorul instituie, asemenea cazuri, obligativitatea antreprenorului de remediere a viciilor lucrării, “Dacă lucrarea are vicii, clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări. Antreprenorul suportă cheltuielile necesare remedierii, în special cheltuielile de transport, de deplasare, de muncă, precum și prețul materialelor (art. 960 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare până la 01.03.2019)”.

67. Cu referire la declarația reprezentanților întreprinderii apelante, cu trimitere la art. 960 civil (în redacția de până la 01.03.2019) precum că antreprenorul refuză remedierea viciilor depistate a menționat că, aceasta este irelevantă în speță și nu produce nici un efect juridic. Mai mult ca atât, reprezentanții întreprinderii apelante interpretează eronat norma legală enunțată. La acest capitol indică că, potrivit art. 960 alin. (3) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), cu referire la remedierea viciilor conform contractelor de antrepriză, este prevăzut că “Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor fie efectuarea unei noi lucrări”. Iar potrivit alin. (3) din același articol rezultă că “Antreprenorul poate refuza remedierea dacă este posibilă doar cu cheltuieli disproporționate”. Drept urmare a normelor legale enunțate, rezultă că Antreprenorul este în drept să refuze remedierea viciilor doar într-un singur caz și anume, dacă pentru remediere vor fi necesare cheltuieli disproporționate față de costul remedierii, în acest caz, antreprenorul este în drept de a efectua o nouă lucrare sau rezolva problema viciilor în alt mod, inclusiv repararea prejudiciului cauzat clientului. Prin urmare, pretinsa “declarație” a antreprenorului privind refuzul remedierii viciilor, nu eliberează întreprinderea apelantă de obligația de remedierea a viciilor constatate, în acest caz, antreprenorul urmează fie să facă o nouă lucrare, fie să rezolve problema viciilor depistate într-un alt mod, inclusiv să repare prejudiciul cauzat Consiliului raional Criuleni prin executarea lucrărilor necorespunzătoare. Astfel, simpla declarație a întreprinderii apelante, privind refuzul remedierii viciilor depistate, este inoportună și irelevantă în speță, deoarece S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. nu a rezolvat problema viciilor lucrărilor într-un alt mod sau mai mult ca atât, nu a reparat prejudiciul cauzat Consiliului raional Criuleni, în calitate de client conform contractului de antrepriză încheiat.
68. A evidențiat că, potrivit art. 551 alin. (2) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), este prevăzut expres că „Dacă partea căreia îi aparține dreptul de a alege prestația nu a făcut alegerea nici în termenul suplimentar acordat după punerea în întârziere, dreptul de a alege prestația revine celeilalte părți”. La acest capitol notează că, conform somației nr. 511 din 26.08.2016, autoritatea intimată a propus pe cale amiabilă întreprinderii apelante, să remedieze viciile depistate la toate instituțiile de învățământ la care s-au efectuat lucrări conform contractului de antrepriză încheiat, indicând expres că în caz de refuz Consiliul raional Criuleni î-și va revendica drepturile încălcate prin intermediul instanței de judecată. Astfel, S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. a avut posibilitatea de a alege prestația - fie remediază viciile depistate, fie efectuează o lucrare nouă. La caz, întreprinderea apelantă nu și-a valorificat dreptul de a alege prestația și în general, a

refuzat să remedieze viciile depistate la lucrările executate conform contractului de antrepriză încheiat. În asemenea condiții, Consiliul raional Criuleni a fost nevoit să înainteze prezenta acțiune în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime și respectiv, autorității intimată îi revine dreptul de a alege prestația care urmează a fi executată de antreprenor în vederea remedierii viciilor depistate. Respectiv, având în vedere probele din dosar care atestă fără echivoc că lucrările executate de antreprenor, nu corespund detaliilor de execuție stipulate în contractul de antrepriză, precum și standardelor, normativelor și prescripțiilor tehnice în construcție și respectiv, lucrările urmează a fi înlocuite (adică rămâne doar prestația de efectuare a unei lucrări noi), corespunzător - Consiliul raional Criuleni a înaintat pretenția privind „Obligarea S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. la remedierea viciilor lucrărilor, prin demontarea tuturor ușilor și ferestrelor din termopan instalate la instituțiile de învățământ din raionul Criuleni conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, cu înlocuirea acestora, cu uși și ferestre din termopan care să corespundă detaliilor de execuție stipulate în oferta prezentată de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. (care este parte integrantă din contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013), precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare”.

69. Referitor la obiecțiile invocate în cererea de apel de către reprezentanții S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., privind probatoriul administrat de partea intimată, a menționat că, în conformitate cu art. 117 alin. (2) Cod de procedură civilă “în calitate de probe în pricini/cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii/cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților”. Potrivit art. 1<sup>1</sup> alin. (2) din Legea nr. 1086/23.06.2000 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale (în vigoare la data întocmirii și administrării în proces a Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 177 din 27 mai 2016), rezultă expres că „Constatarea tehnico-științifică și medico-legală se efectuează la ordonarea organului de urmărire penală, a instanței judecătorești, a organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, a Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, precum și la cererea persoanei fizice și juridice.
70. Mai mult ca atât, în conformitate cu art. 1<sup>2</sup> alin. (2) din aceeași lege ”la efectuarea constatrilor tehnico - științifice și medico - legale se aplică aceleași reguli și metodici și se utilizează aceleași utilaje ca și la efectuarea expertizei judiciare, iar rezultatele acestora au aceeași valoare juridică. Prin urmare, raportul de constatare tehnico - științifică nr. 177 din 27 mai 2016, constituie un veritabil mijloc de probă, administrat în conformitate cu exigențele legii civile și procesual civile și care are aceeași valoare juridică ca un raport de expertiză judiciară.
71. Cu referire la obiecțiile aduse de reprezentanții întreprinderii apelante asupra Raportului de expertiză judiciară nr. 171 din 26.09.2019, întocmit de experții judiciari din cadrul BAEJ ”CEXIN”, a menționat că acestea sunt neîntemeiate și lipsite de consistență. La acest capitol a indicat că, potrivit art. 52 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expertul judiciar este obligat “să efectueze cercetări complete, în baza cărora să prezinte concluzii întemeiate și obiective” (fapt care și a fost îndeplinit de experții, inclusiv prin efectuarea Rapoartelor încercărilor de

laborator). Astfel, reprezentanții întreprinderii apelante pretind că experții judiciari, contrar prevederilor art. 16 alin. (4) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68/2016 „au implicat la efectuarea expertizei, fără acordul instanței de judecată, un specialist din afara instituției publice de expertiză judiciară (Laboratorul ICȘC ”Incercom”)”, precum și contrar prevederilor art. 52 alin. (4) din aceeași legea „au adunat în mod independent materiale pentru efectuarea expertizei (încercările de laborator)”, alegații pe care le consideră neîntemeiate, bazate pe interpretare eronată a circumstanțelor de fapt și de drept din speță. La acest capitol a subliniat că, experții judiciari nu au adunat independent materiale pentru efectuarea expertizei judiciare, precum și nu au implicat un specialist din afara instituției publice de expertiză.

72. A mai reținut că, pentru elaborarea concluziilor referitor la întrebarea formulată experților judiciari spre soluționare, privind corespunderea/necorespunderea materialelor lucrărilor executate efectiv de antreprenor, cu detaliile de execuție stipulate în oferta prezentată de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, se impunea efectuarea încercărilor de laborator asupra mostrelor obiectelor supuse expertizării (profil PVC). Astfel, experții judiciari, în corespundere cu prevederile art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, care prevede expres că „Cercetările și investigațiile din cadrul expertizei judiciare se efectuează în laboratoare autorizate, în corespundere cu genul de expertiză efectuată”, au efectuat încercări de laborator asupra mostrelor profilului, în cadrul laboratorului autorizat al Centrului de încercări ICȘC “INCERCOM” (care în speță nu a avut calitatea de expert judiciar sau specialist implicat pentru efectuarea expertizei judiciare, dar în calitate de laborator autorizat, a făcut încercări de laborator asupra parametrilor tehnici a obiectelor/mostrelor de profil PVC). Iar acordul de prelevare a mostrelor pentru încercările de laborator, locul, data, ora prelevării mostrelor și laboratorul, care au îndeplinit încercările (Centrul de încercări ICȘC “INCERCOM”), au fost coordonate atât cu reprezentanții antreprenorului S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. cât și cu reprezentanții Consiliului raional Criuleni, dovadă servind faptul participării reprezentanților părților din dosar la prelevarea mostrelor și la îndeplinirea încercărilor de laborator.
73. Totodată, a menționat că, referitor la efectuarea încercărilor de laborator din speță în cadrul Centrului de încercări ICȘC „Incercom”, reprezentanții întreprinderii apelante nu au invocat careva obiecții, precum și nu au venit cu propunerea de a efectua încercările în cadrul unui alt laborator autorizat. De asemenea, referitor la obiecțiile întreprinderii apelante privind efectuarea încercărilor de laborator la Centrul de încercări ICȘC „Incercom”, a menționat că la momentul executării cercetărilor privind parametrii tehnici și calitatea ușilor și ferestrelor cu geam termopan din speță, efectuate în temeiul încheierii judecătorești Criuleni din 22 mai 2018, existau 2 laboratoare acreditate de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova care aveau, conform domeniului aprobat, dreptul de îndeplinire a încercărilor ușilor și ferestrelor din profil de PVC cu geam termopan și anume: Laboratorul de încercări din cadrul Institutului ”INCERCOM” Î.S. și Laboratorul S.R.L. “Fistfog”.
74. Referitor la lista laboratoarelor indicată în cererea de apel, de către reprezentanții apelantei, indică că S.R.L. “Cvalimetritot” nu este laborator, dar este Organism de certificare, S.R.L. “Societatea de Cercetări Științifice și Prospekțiuni în Construcții” nu

este laborator, iar laboratoarele din cadrul institutului "INMACOMPROIECT" S.R.L. și Î.S. "Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare" nu au în domeniul de activitate acest tip de încercări. Respectiv, laboratorul de încercări din cadrul Institutului de Cercetări Științifice în Construcții INCERCOM" Î.S., a fost selectat drept un laborator dotat din punct de vedere tehnic mai bine, fapt ce a servit de a fi acceptat de reprezentanții S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., fiind prezenți atât la preluarea mostrelor de profil care urmau a fi supuse încercărilor de laborator, cât și la încercările de laborator propriu-zise, participanți care nu au invocat careva obiecții referitor la laboratorul autorizat, ales pentru efectuarea încercărilor de laborator.

75. Mai mult ca atât, după efectuarea încercărilor de laborator, ICȘC "Incercom", a prezentat doar Rapoarte de încercări ale ușilor și ferestrelor din PVC cu geam termopan, care nu sunt rapoarte de expertiză după cum indică eronat în cererea de apel reprezentanții întreprinderii apelante, dar sunt Rapoarte de încercări de laborator, care atestă parametrii tehnici/calitatea obiectelor (profilurilor PVC) supuse încercării de laborator.
76. Cu referire la argumentele reprezentanților întreprinderii apelante, precum că la efectuarea încercărilor de laborator, experții judiciari nu au prezentat Centrului de încercări ICȘC "Incercom" - certificatele de conformitate la materialele supuse încercărilor, a indicat că prin prisma principiului păstrării secretului profesional, reglementat în art. 9 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, experții au obligația de a nu divulga informațiile, faptele și documentele de care au luat cunoștință sau pe care le deține, ca urmare a exercitării atribuțiilor sale în vederea efectuării expertizei judiciare. Mai mult ca atât, încercările de laborator au fost efectuate cu scopul de a stabili efectiv parametrii tehnici și calitatea profilului PVC, utilizat de antreprenor la executarea lucrărilor care fac obiectul contractului de antrepriză și respectiv, obiectul material al încercărilor de laborator a fost materialul propriu-zis (profilul), dar nu pretinsele "certificate de conformitate" invocate de reprezentanții S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. Astfel, rezultatele din Rapoartele de încercări au fost comparate cu prevederile standardelor și normativelor în vigoare (GOST 30673-99) - privind profilele ușilor și ferestrelor cu geam termopan respective, în baza cărora au fost făcute concluziile conținute în Raportul de expertiză judiciară.
77. Referitor la scrisoarea/răspunsul Centrului de încercări ICȘC "Incercom" nr. 46 din 26.03.2020, a subliniat că la caz, nu ține de competența Centrului de încercări ICȘC "Incercom" să facă concluzii referitoare la corespunderea sau necorespunderea materialelor folosite de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la executarea lucrărilor de antrepriză din speță cerințelor, standardelor și normativelor tehnice în vigoare.
78. A subliniat că, Centrului de încercări ICȘC "Incercom", în calitate de laborator autorizat, a avut doar sarcina să efectueze încercările de laborator a profilului PVC prezentate spre cercetare, dar nu să facă concluzii, prerogativă care aparține exclusiv experților judiciari, care î-și asumă și poartă răspunderea, inclusiv penală, pentru concluziile făcute în baza raportului de expertiză întocmit. Mai mult ca atât, informația prezentată de Centrului de încercări ICȘC "Incercom" prin scrisoarea/răspunsul nr. 46 din 26.03.2020, este contradictorie cu rezultatele din Rapoartele încercărilor de laborator, care au confirmat că parametrii tehnici ai profilul din PVC, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., la confecționarea ușilor și ferestrelor, nu corespunde parametrilor prevăzuți la pct. 4.4 din normativul GOST 30673-99.

79. De asemenea, cât privește invocarea de către apelanți a nulității probei – Raportului de expertiză judiciară din speță, pe motiv că la elaborarea acestuia au fost aplicate normative și standarde care nu erau în vigoare la data încheierii Contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, a menționat că, legislația procesual civilă nu reglementează instituția juridică a nulității probelor sau a actelor procesuale civile.
80. Cu referire la normativele și standardele aplicate de experți la elaborarea raportului de expertiză judiciară, a susținut că, la pct. 3.4. din Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26.09.2019 este indicat că *”la elaborarea raportului de expertiză judiciară au fost utilizate suplimentar următoarele surse de informație, documente legislative, normative în construcții, standarde, care reglementează cerințele privind calitatea ușilor și ferestrelor cu geam termopan, materialele utilizate la fabricarea lor și tehnologia de montare a lor”*, fiind enumerate mai mult de 26 de normative/standarde în materie de construcție și calitatea lucrărilor în construcție, etc. Astfel, normativele/standardele care au stat la baza emiterii de către experți a concluziilor privind necorespunderea lucrărilor executate de antreprenor cu detaliile de execuție din ofertă, precum și standardelor/normativelor în construcție, erau în vigoare și se aplicau la momentul încheierii contractului de antrepriză și executării lucrărilor de către antreprenor. Totodată, referitor la normativele/standardele: ГОСТ 538-2014; CP 04.08:2015; NCM E.01.02:2018, care se invocă că nu erau în vigoare la încheierea contractului de antrepriză, a indicat următoarele:
- ”ГОСТ 538-2014. Межгосударственный стандарт. Изделия замочные и скобяные. Общие технические условия” - este un normativ cu titlu informativ, care nu a fost utilizat ca obligatoriu și în concluzii nu sunt indicate defecte inițiale ale feroneriei;
  - ”CP 04.08:2015. Blocuri de ferestre și uși din PVC. Lucrări de instalare” - a fost utilizat ca informativ, iar în concluzii nu sunt indicate careva curențe la capitolul lucrări de instalare, conform respectivului normativ;
  - “NCM E.01.02:2018” - a fost utilizat pentru stabilirea categoriei de importanță a imobilelor expertizate, care nu a schimbat importanța imobilelor expertizate, comparativ cu categoria de importanță prevăzută în alt documentul normativ aplicat - NCM E.01.02.2005, care era în vigoare la momentul încheierii contractului de antrepriză.
81. Prin urmare, a considerat că toate criticile și obiecțiile invocate de reprezentanții S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. în cererea de apel înaintată privind ”nulitatea, ilegalitatea și inadmisibilitatea” probei din dosar – Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26.09.2019, sunt neîntemeiate și inconsistente. Mai mult ca atât, în condițiile în care întreprinderea apelantă nu era de acord cu concluziile experților expuse în raportul de expertiză judiciară, le considera neîntemeiate și neveridice, aceasta era în drept să solicite în instanța de fond, dispunerea efectuării unei expertize judiciare repetate sau suplimentare.
82. Cu referire la argumentele reprezentanților S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. precum că oferta prezentată de antreprenor în procedura de achiziție publică în care a fost încheiat contractul de intrepriză din speță, nu conținea informații privind profilul PVC care urma a fi utilizat de antreprenor la executarea lucrărilor de confecționare a ușilor și ferestrelor cu geam termopan, în special nu prevedea folosirea profilului PVC de producția firmei germane ”REHAU” și că, atât experții judiciari la întocmirea raportului de expertiză, cât și instanța de fond la adoptarea hotărârii pe caz, în mod ”neîntemeiat și

arbitrar” au reținut că „ușile și ferestrele au fost confecționate din material necorespunzător cu cel indicat în ofertă, fapt care rezultă din certificatul de conformitate, prin care se asigură confecționarea ușilor și ferestrelor din materiale de tip ”REHAU”, a reținut că, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legea privind achizițiile publice, este definită noțiune de ofertă, ca fiind „act juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziții publice. Oferta cuprinde propunerea financiară, propunerea tehnică, precum și alte documente stabilite prin documentația de atribuire”. Astfel, la capitolul propunerea tehnică din oferta prezentată de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., a fost anexat Certificatul de conformitate privind profilul pentru blocuri de uși și ferestre, marca ”REHAU”, profil care corespunde cerințelor documentației normative GOST 30673-99/30674-99. Prin urmare, prin oferta prezentată, care în speță este parte integrantă a contractului de antrepriză, antreprenorul a garantat confecționarea ușilor și ferestrelor din profil de PVC marca “REHAU”, sau echivalentul acestuia, care să corespundă cerințelor documentației normative GOST 30673-99/30674-99, dar de facto a utilizat materiale de o calitate necorespunzătoare, care nu corespund normativelor tehnice în construcție, fapt care reprezintă o încălcare gravă a legii, precum și o neexecutare esențială a contractului de antrepriză încheiat.

83. Cât privește argumentul reprezentanților întreprinderii apelante, precum că S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. “nu a garantat” confecționarea ușilor și ferestrelor din profil PVC de marca ”REHAU”, sau echivalentul acestuia, precum și că certificatul de conformitate anexat la ofertă era expirat, a menționat că apelanta a invocat propria culpă în apărarea poziției sale, or, documentul enunțat, certificat prin semnătura și ștampila antreprenorului, a fost anexat la ofertă anume de antreprenorul S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. Totodată, garantarea de către antreprenor a executării lucrărilor de confecționare și montare a ușilor și ferestrelor din profil PVC de marca ”REHAU”, a determinat autoritatea contractantă să desemneze câștigătoare a licitației, anume întreprinderea S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., fiind încheiat în acest sens Contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013. Astfel, circumstanțele enunțate atestă incontestabil că, antreprenorul S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. a acționat cu rea-credință la momentul încheierii și executării contractului de antrepriză din speță.
84. De asemenea, conform ofertei prezentate de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L., antreprenorul garantează că armarea care va fi folosită la confecționarea ușilor și ferestrelor va avea grosimea de 1,2 mm, însă de fapt, grosimea metalului/armarea folosit efectiv de întreprinderea apelantă la confecționarea ușilor și ferestrelor care au fost montate la instituțiile de învățământ din r-nul Criuleni, este: la ferestre grosimea - de la 0,81 - 0,89 mm, iar la uși grosimea - de la 0,89 - 1,04 mm. Prin urmare, probele din dosar demonstrează incontestabil că întreprinderea apelantă nu și-a respectat obligațiile asumate conform contractului de antrepriză încheiat, ba chiar mai mult, a executat lucrări de confecționare și montarea a ușilor și ferestrelor din profil PVC cu geam termopan la instituțiile de învățământ din raionul Criuleni de o calitate ce nu corespunde, detaliilor de execuție stipulate în oferta prezentată, precum și standardelor, normativelor și codurilor practice în vigoare (GOST 30673-99/30674-99), fapt care reprezintă o neexecutare esențială a prevederilor contractuale, precum și încălcare gravă a prevederilor legale.

85. A precizat că procedura de recepție finală a lucrărilor este reglementată de pct. 3.4 și 3.5 din Contract, care conferă prerogativa recepției finale a lucrărilor în mod exclusiv comisiei de recepție. Astfel, conform pct. 3.4 din Contract, rezultă că *„la terminarea lucrărilor, Antreprenorul general va notifica Beneficiarul că sunt îndeplinite condițiile de recepție, solicitând convocarea comisiei. În baza acestei notificări, Beneficiarul va convoca comisia de recepție”*. Iar potrivit pct. 3.5 din Contract, rezultă că *“în baza documentelor de confirmare a execuției și a constatărilor efectuate pe teren, Beneficiarul va aprecia dacă sunt întrunite condițiile pentru anunțarea comisiei de recepție. În cazul în care se constată că sunt lipsuri și deficiențe, acestea vor fi aduse la cunoștința Antreprenorului general, stabilindu-se termenele necesare pentru finalizare sau remediere din contul lui. După constatarea lichidării tuturor lipsurilor și deficiențelor, la o nouă solicitare a Antreprenorului general, Beneficiarul va convoca comisia de recepție. Comisia de recepție va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, cu reglementările în vigoare și cu prevederile din contract. În funcție de constatările făcute Beneficiarul va aproba sau va respinge recepția. Recepția poate fi făcută și pentru părți de construcție distincte fizic și funcțional”*. Prin urmare, semnarea de către altcineva decât membrii comisiei de recepție a proceselor-verbale de recepție, nu constituie o recepție finală a lucrărilor și, respectiv, alegațiile întreprinderii apelante precum că la recepția finală a lucrărilor nu au fost înaintate careva obiecții, sunt lipsite de relevanță, or recepția finală a lucrărilor nu a avut loc.
86. A mai indicat că, în speță nu este relevant dacă Comisia de recepție a efectuat sau nu recepția finală a lucrărilor de antrepriză, precum și faptul dacă au fost sau nu constatate/indicate de către Comisie în actul de recepție, careva abateri sau vicii depistate, deoarece lucrările executate de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. conțin vicii ascunse, iar potrivit art. 958 alin. (3) Cod civil (în vigoare până a 01.03.2019) este prevăzut imperativ că *„Clientul care a acceptat lucrarea fără rezerve conservă totuși drepturile împotriva antreprenorului în cazul viciilor ascunse”*. Astfel, indiferent de faptul dacă a fost sau nu a efectuat recepția finală a lucrărilor executate, S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. este obligat prin lege, să remedieze viciile ascunse, depistate la executarea lucrărilor conform Contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013.
87. La capitolul privind invocarea în apel a răspunsurilor directorilor instituțiilor de învățământ din raionul Criuleni, din care ar rezulta că *„Lucrările de instalare a ferestrelor și ușilor de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. au fost calitative și în termenii stabiliți în contract”* a menționat că instanța de fond, prin încheiere protocolară, a respins anexarea la dosar a respectivelor înscrisuri, reținând că acestea nu sunt pertinente în cauză, deoarece nu ține de competența directorilor instituțiilor de învățământ stabilirea calitatea lucrărilor în construcție.
88. Respectiv, în circumstanțele de existență a viciilor materiale ascunse la lucrările de antrepriză executate, legiuitorul îi acordă beneficiarului dreptul de a suspenda executarea integrală a propriei obligații până la înlăturarea viciilor, *“clientul are dreptul să rețină din retribuție o sumă suficientă pentru a acoperi rezervele pe care le-a făcut la recepționare privind viciile lucrării, până vor fi făcute reparațiile sau corecțiile necesare”* (art. 966 alin. (2) Cod civil). Prin urmare, dreptul antreprenorului de a primi prețul integral pentru lucrările efectuate este suspendat de excepția de executare

necorespunzătoare a contractului, în consecință, solicitarea întreprinderii apelante privind plata a sumei restante conform contractului este neîntemeiată, obligația beneficiarului de plată a sumei integrale fiind anihilată de o excepție expres prevăzută de lege. (vol. X, f.d.129-140)

89. Prin referințele asupra cererii de apel, intervenienții accesorii I.P. Școala Primară Criuleni, I.P. Liceul Teoretic "Mihai Stratulat" Boșcana, I.P. Gimnaziul "Ion Sîrbu" Mașcăuți, I.P. Gimnaziul Miclești, I.P. Gimnaziul "Mihai Eminsecu" Jevreni, I.P. Gimnaziul Corjova, I.P. Gimnaziul Bălăbănești, I.P. Gimnaziul Raculești, I.P. Școala Primară "Haralambie Corbu" Dubăsarii Vechi, I.P. Gimnaziul Drăslăceni, I.P. Gimnaziul Ratuș, I.P. Liceul Teoretic Măgdăcești, I.P. Gimnaziul Slobozia – Dușca, I.P. Liceul Teoretic Mălăiești, I.P. Gimnaziul Hrușova, I.P. Gimnaziul Stețcani, I.P. Gimnaziul Bălțața, I.P. Gimnaziul Hîrtopul Mic, I.P. Liceul Teoretic Cruglic, I.P. Gimnaziul Coșernița, I.P. Gimnaziul Dolinoe, I.P. Gimnaziul Zăicana, I.P. Gimnaziul Izbiște, I.P. Gimnaziul Hîrtopul Mare, I.P. Gimnaziul Miclești, I.P. Gimnaziul Ișnovăț, I.P. Liceul Teoretic "Nicolae Donici" Dubăsarii Vechi, I.P. Liceul Teoretic "Boris Dînga" Criuleni, I.P. Liceul Teoretic "Ion Sîrbu" Mașcăuți, I.P. Liceul Teoretic Cimișeni, I.P. Liceul Teoretic Onițcani, I.P. Gimnaziul Rîșcova, I.P. Gimnaziul Pașcani, au solicitat respingerea apelului declarat de către avocatul Arhiliuc Ion, acționând în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., și menținerea hotărârii judecătorești Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor, precum și s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, pe motiv că aceasta este una legală și întemeiată, cu care sunt de acord integral. (vol. X, f.d. 66 - 185)
90. În ședința judiciară în instanța de apel, reprezentanții apelantei S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., avocații Gîlcă Ilie și Arhiliuc Ion, au solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile indicate în cererea de chemare depusă de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni, cu privire la încasarea sumei contractuale, să fie admise integral, susținând în motivarea admiterii apelului circumstanțele de fapt și de drept indicate anterior.
91. În ședința judiciară în instanța de apel, reprezentantul intimatului Consiliul raional Criuleni, avocatul Ciupercă Vasile, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, susținând în motivarea respingerii apelului circumstanțele de fapt și de drept indicate în referința prezentată.
92. În ședința judiciară în instanța de apel, reprezentanții intervenienților accesorii I.P. Școala Primară Criuleni, I.P. Liceul Teoretic "Mihai Stratulat" Boșcana, I.P. Gimnaziul "Ion Sîrbu" Mașcăuți, I.P. Gimnaziul Miclești, I.P. Gimnaziul "Mihai Eminsecu" Jevreni, I.P. Gimnaziul Corjova, I.P. Gimnaziul Bălăbănești, I.P. Gimnaziul Raculești, I.P. Școala Primară "Haralambie Corbu" Dubăsarii Vechi, I.P. Gimnaziul Drăslăceni, I.P. Gimnaziul Ratuș, I.P. Liceul Teoretic Măgdăcești, I.P. Gimnaziul Slobozia – Dușca, I.P. Liceul Teoretic Mălăiești, I.P. Gimnaziul Hrușova, I.P. Gimnaziul Stețcani, I.P. Gimnaziul Bălțața, I.P. Gimnaziul Hîrtopul Mic, I.P. Liceul Teoretic Cruglic, I.P. Gimnaziul Coșernița, I.P. Gimnaziul Dolinoe, I.P. Gimnaziul Zăicana, I.P. Gimnaziul Izbiște, I.P.



Gimnaziul Hîrtopul Mare, I.P. Gimnaziul Miclești, I.P. Gimnaziul Ișnovăț, I.P. Liceul Teoretic "Nicolae Donici" Dubăsarii Vechi, I.P. Liceul Teoretic "Boris Dînga" Criuleni, I.P. Liceul Teoretic "Ion Sîrbu" Mășcăuți, I.P. Liceul Teoretic Cimișeni, I.P. Liceul Teoretic Onițcani, I.P. Gimnaziul Rîșcova, I.P. Gimnaziul Pașcani, fiind legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, solicitând prin cerere examinarea apelului în lipsa lor. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa reprezentanților intervenienților accesorii. (vol. X, f.d. 66-185)

#### **Aprecierea instanței de apel:**

93. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată depusă de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni, cu privire la încasarea sumei contractuale, din următoarele motive.
94. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces"*.
95. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *"instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre"*.
96. Colegiul civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
97. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
98. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21

ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

99. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă *"fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecturilor sale"*, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă *"instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei"*.
100. Conform art. 512 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *"în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri."*
101. Potrivit art. 513 alin. (1) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), *"debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației."*
102. Conform art. 514 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), *"obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii."*
103. Potrivit art. 572 alin. (1-2) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), *"temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit."*
104. Art. 946 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) definește *"prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit. Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări"*.
105. Conform art. 948 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *"antreprenorul trebuie să transmită clientului lucrarea liberă de orice viciu material sau juridic. Lucrarea este liberă de vicii materiale dacă are calitățile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra unor calități, lucrarea este liberă de vicii materiale dacă este corespunzătoare utilizării presupuse în baza contractului sau, dacă nu se poate deduce o asemenea utilizare, utilizării obișnuite. Cu viciul material se asimilează situația în care antreprenorul produce o altă lucrare decât cea comandată sau produce lucrarea într-o cantitate sau de o dimensiune inferioară, dacă această executare poate fi considerată, pornind de la circumstanțe, ca executare a contractului. Lucrarea este liberă de vicii juridice atunci când nici un terț nu poate valorifica drepturi împotriva clientului."*

106. În temeiul art. art. 949 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *”în cazul necesității depășirii esențiale a devizului, antreprenorul este obligat să informeze imediat clientul despre acest fapt. Nerespectarea unei astfel de obligații acordă clientului dreptul de a cere rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat sau eliberarea lui de obligația acoperirii cheltuielilor ce depășesc devizul convenit. Dacă depășirea esențială a devizului a fost imprevizibilă la încheierea contractului, antreprenorul are dreptul numai la cheltuielile suplimentare suportate, iar clientul este în drept să accepte această depășire sau să ceară rezilierea contractului.”*
107. Potrivit art. 957 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *”după executarea lucrării, clientul este obligat să recepționeze lucrarea în modul, la locul și în termenul stabilit de legislație sau de contract. Recepționarea este o declarație prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve. Recepționării i se asimilează situația în care clientul nu preia lucrarea în termenul stabilit în acest scop de antreprenor.”*
108. Conform art. 958 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *”viciile și abaterile constatate trebuie stipulate în actul de recepționare semnat de părți sau întocmit unilateral, în care se stabilește modul, condițiile și termenele de înlăturare a viciilor și a abaterilor constatate. Viciile și abaterile sînt înlăturate pe contul antreprenorului. Clientul care a acceptat lucrarea fără rezerve conservă totuși drepturile împotriva antreprenorului în cazul viciilor ascunse.”*
109. Art. 959 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) stabilește că *”reclamațiile referitor la viciile ascunse sau la abaterile de la condițiile contractului care nu au putut fi descoperite în momentul recepționării lucrărilor urmează a fi prezentate antreprenorului imediat după constatarea lor”*.
110. Potrivit art. 960 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *”dacă lucrarea are vicii, clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări. Antreprenorul suportă cheltuielile necesare remedierii, în special cheltuielile de transport, de deplasare, de muncă, precum și prețul materialelor. Antreprenorul poate refuza remedierea dacă este posibilă doar cu cheltuieli disproportionale.”*
111. Potrivit art. 966 alin. (1)-(2) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), *”după recepționarea lucrării, clientul este obligat să plătească retribuiția convenită de părți, dacă legislația sau contractul nu prevăd plata în rate, sau în alt mod. Clientul are dreptul să rețină din retribuiție o sumă suficientă pentru a acoperi rezervele pe care le-a făcut la recepționare privind viciile lucrării, pînă vor fi făcute reparațiile sau corecțiile necesare”*.
112. Conform art. 969 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *”dacă legislația sau contractul stabilesc un termen de garanție, reclamația poate fi înaintată în interiorul acestui termen. Termenul de prescripție curge din momentul înaintării reclamației, iar dacă reclamația nu a fost înaintată, termenul de prescripție curge de la data expirării termenului de garanție.”*
113. Probatoriul administrat în speță atestă că, la data de 13 august 2013, între Consiliul raional Criuleni, în calitate de organizator al licitației publice nr. 1229/13 din 05 august 2013, și instituțiile preuniversitare I.P. Școala Primară Criuleni, I.P. Liceul Teoretic ”Mihai Stratulat” Boșcana, I.P. Gimnaziul ”Ion Sîrbu” Mașcăuți, I.P. Gimnaziul

Miclești, I.P. Gimnaziul "Mihai Eminescu" Jevreni, I.P. Gimnaziul Corjova, I.P. Gimnaziul Bălăbănești, I.P. Gimnaziul Raculești, I.P. Școala Primară "Haralambie Corbu" Dubăsarii Vechi, I.P. Gimnaziul Drăsliceni, I.P. Gimnaziul Ratuș, I.P. Liceul Teoretic Măgdăcești, I.P. Gimnaziul Slobozia – Dușca, I.P. Liceul Teoretic Mălăiești, I.P. Gimnaziul Hrușova, I.P. Gimnaziul Stețcani, I.P. Gimnaziul Bălțata, I.P. Gimnaziul Hîrtopul Mic, I.P. Liceul Teoretic Cruglic, I.P. Gimnaziul Coșernița, I.P. Gimnaziul Dolinoe, I.P. Gimnaziul Zăicana, I.P. Gimnaziul Izbiște, I.P. Gimnaziul Hîrtopul Mare, I.P. Gimnaziul Miclești, I.P. Gimnaziul Ișnovăț, I.P. Liceul Teoretic "Nicolae Donici" Dubăsarii Vechi, I.P. Liceul Teoretic "Boris Dînga" Criuleni, I.P. Liceul Teoretic "Ion Sîrbu" Mășcăuți, I.P. Liceul Teoretic Cimișeni, I.P. Liceul Teoretic Onițcani, I.P. Gimnaziul Rîșcova, I.P. Gimnaziul Pașcani, în calitate de beneficiari, de o parte și S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., în calitate de Antreprenor, de altă parte, au încheiat contractul de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin Licitatie Publică (*în continuare Contract*), obiectul căruia constituie executarea lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raion, Cod CPV:45441000-0 în conformitate cu prevederile devizului de cheltuieli, cu detaliile de execuție, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare. (vol. I, f.d.8-20)

114. Potrivit pct. 3.1 din Contract „*durata de execuție a lucrărilor contractate este de 90 zile de la semnarea contractului, primirii ordinului de începere a execuției și asigurării lucrului ritmic de către beneficiar – ordanatorul de credite*”. Pct. 3.4 din contract stabilește că „*la terminarea lucrărilor, Antreprenorul general va notifica Beneficiarul că sunt îndeplinite condițiile de recepție, solicitând convocarea comisiei. În baza acestei notificări, Beneficiarul va convoca comisia de recepție*”, iar pct. 3.5 din Contract prevede că „*în baza documentelor de confirmare a execuției și a constatărilor efectuate pe teren, Beneficiarul va aprecia dacă sunt întrunite condițiile pentru anunțarea comisiei de recepție. În cazul în care se constată că sunt lipsuri și deficiențe acestea vor fi aduse la cunoștința Antreprenorului general, stabilind-se termenele necesare pentru finalizare sau remediere din contul lui. După constatarea lichidării tuturor lipsurilor și deficiențelor, la o nouă solicitare a Antreprenorului general, Beneficiarul va convoca comisia de recepție. Comisia de recepție va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, cu reglementările în vigoare și cu prevederile din contract. În funcție de constatările făcute Beneficiarul va aproba sau va respinge recepția. Recepția poate fi făcută și pentru părți de construcție distincte fizic și funcțional*”. (vol. I, f.d.10)
115. Valoarea lucrărilor și modalitățile de plată au fost prevăzute la pct. 4 din Contract. Astfel, valoarea lucrărilor de construcție-montaj, ce reprezintă obiectului contractului, a constituit suma de 33 807 600,00 lei inclusiv TVA (pct.4.1), achitarea urmând a fi efectuată în rate egale pe parcursul a trei ani, conform alocațiilor pentru fiecare an bugetar, cu plata facturii finale imediat după verificarea și acceptarea situației de plată definitive de către Beneficiar. Totodată, părțile au mai prevăzut următoarele: dacă verificarea se prelungește din diferite motive, dar în special datorită unor eventuale litigii, contravaloarea lucrărilor care nu sunt în litigiu va fi plătită imediat; contractul nu va fi considerat terminat până când procesul-verbal de recepție finală nu va fi semnat de comisia de recepție, care confirmă că lucrările au fost executate conform contractului;

recepția finală va fi efectuată conform prevederilor legale; plata ultimelor sume datorate de Beneficiar Antreprenorului general pentru lucrările executate nu va fi condiționată de semnarea procesului-verbal de recepție finală (pct.4.5). (vol. I, f.d.11)

116. La pct. 5 din contract părțile au prevăzut că modificările la valoarea contractului privind majorarea sau reducerea acestuia se vor face conform prevederilor actelor normative cu incidență în domeniul achizițiilor publice ce reglementează modalitățile de ajustare a valorii contractelor de achiziții publice.
117. Conform pct. 7.13-7.14 din Contract „*Anteprenorul general garantează că, la data recepției, lucrarea executată are calitățile stipulate în contract, corespunde reglementărilor tehnice în vigoare și nu este afectată de vicii care ar diminuasau chiar anula valoarea sau posibilitatea de utilizare, conform condițiilor normale de folosire sau a celor explicite în contract. La lucrările la care se fac încercări, se consideră calitatea probei îndeplinită atâta timp cât rezultatele se înscriu în limitele admise prin reglementările tehnice în vigoare*”.
118. Conform prevederilor Contractului din speță Beneficiarul, printre altele, are următoare drepturi: de a supraveghea desfășurarea lucrărilor în conformitate cu prevederile contractului, prin responsabilii tehnici atestați (pct. 7.15 din Contract); dreptul de a dispune în scris îndepărtarea de pe șantier a oricăror materiale care sunt calitativ necorespunzătoare, înlocuirea acestora cu altele corespunzătoare, îndepărtarea sau refacerea oricărei lucrări sau părți de lucrare necorespunzătoare din punct de vedere calitativ (pct. 7.23 din Contract); de a opri lucrările, punând în întârziere în acest sens Antreprenorul general (pct. 7.24 din Contract).
119. La pct.9 din Contract părțile au prevăzut materialele și execuția lucrărilor propriu-zise. Referitor la situația din speță urmează a fi menționate următoarele prevederi ale punctului dat: materialele vor fi de calitate prevăzută în documentația de executare, urmând a fi supuse periodic la diverse testări de către proiectantul sau Beneficiarul ce le va solicita; costul probelor și încercărilor va fi suportat de Antreprenorul general, dacă aceasta este prevăzută în documentație, în caz contrar cheltuielile vor fi suportate de Beneficiar; probele neprevăzute și comandate de beneficiar pentru verificarea unor lucrări sau materiale puse în operă vor fi suportate de Antreprenorul general, dacă se dovedește că materialele nu sunt corespunzător calitative sau manopera nu este în conformitate cu prevederile contractului, în caz contrar, Beneficiarul va suporta aceste cheltuieli; lucrările care devin ascunse nu vor fi acoperite fără aprobarea responsabilului tehnic atestat și, după caz, a proiectantului, Antreprenorul general asigurând posibilitatea acestora să examineze și să urmărească orice lucrare care urmează să fie ascunsă. Antreprenorul general va anunța responsabilul tehnic atestat, proiectantul ori de câte ori astfel de lucrări sunt gata pentru examinare; Antreprenorul general va dezveli orice parte sau părți de lucrare la dispoziția Beneficiarului și va reface această lucrare sau părți de lucrare, dacă este cazul. Dacă se constată că lucrarea a fost de calitate corespunzătoare și realizată conform documentației de execuție, dezvelirea, refacerea și/sau repararea vor fi suportate de Beneficiar, iar în caz contrar de Antreprenorul general; lucrările executate de Antreprenorul general în afara celor prevăzute în contract sau fără dispoziția Beneficiarului, precum și cele care nu respectă prevederile contractului, fără a exista în acest sens o dispoziție expresă a Beneficiarului, nu vor fi plătite Antreprenorului general, ultimul urmând să înlăture aceste lucrări, în termenul

stabilit cu Beneficiarul. Lucrările respective vor fi plătite Antreprenorul general numai dacă se dovedesc a fi necesare și se presupune că ele corespund voinței Beneficiarului, în care caz vor fi notificate imediat.

120. Conform pct.10.1 din Contract „ *perioada de garanție pentru lucrările prevăzute la art.2 al prezentului contract este în felul următor: de Garanția pentru profil să nu fie mai mică de 25 ani, Garanția pentru geam termopan să nu fie mai mică de 10 ani, Garanția pentru feroniere nu mai puțin de 60000 cicluri de deschidere, neapărat să fie indicat ce grosime a armareii o să fie folosit în ferestre și uși; Garanția de deservire tehnică să nu fie mai mică de 5 ani*”.
121. Potrivit pct. 11.1 din Contract „ *părțile de contract răspund, fiecare pentru greșelile proprii, precum și pentru cele ale reprezentanților lor legali și ale persoanelor fizice și juridice pe care le utilizează pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin.*”
122. Pct. 12.1 din Contract prevede posibilitatea fiecărei părți, după o înștiințare prealabilă a celeilalte, în caz de litigiu privind calitatea și proprietățile materialelor de construcție, procedurile de verificare, corectitudinea efectuării probelor, a utilajelor de construcție folosite, de a cere efectuarea unor cercetări de către o instituție publică de cercetare.
123. În temeiul pct.13.2 din Contract, Beneficiarul poate cere rezilierea contractului, dacă, printre altele Antreprenorul general nu îndeplinește calitativ lucrările și nu folosește materialele necesare.
124. Conform pct. 14.1 din Contract, parte integrantă a acestuia sunt următoarele documente: scrisoarea de acceptare, oferta, formularul de ofertă și anexa la formularul de ofertă, caietele de sarcini (specificațiile tehnice), listele cu cantități de lucrări și utilaje, devizele-ofertă și listele cu consumurile de resurse anexate, graficul de execuție.
125. În același timp, din probatoriul administrat în speță urmează că, în procesul executării lucrărilor, din cauza că dimensiunile mai multor uși și ferestre care urmau a fi confecționate și montate la diferite instituții de învățământ nu corespundeau cu documentația și detaliile de executare elaborate de către Beneficiar, au fost efectuate modificări, fapt ce a generat modificarea costului lucrărilor în sensul majorării valorii totale a contractului cu 20 075,00 lei și la data de 01 iunie 2015 S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. a prezentat Consiliului raional Criuleni setul complet a devizelor elaborate pentru lucrările de excludere includere pentru verificare și aprobare, însă ultimul nu a întreprins în acest sens careva acțiuni.
126. Totodată, conform materialelor cauzei, S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. a instalat toate geamurile și ușile la instituțiile de învățământ conform listei din Contract, însă, deoarece Consiliul raional Criuleni nu a aprobat devizele de excludere și includere a lucrărilor și nu a semnat un acord aditional la Contract în sensul majorării valorii acestuia, S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. a eliberat facturi fiscale doar pentru suma de 31 138 067,82 lei, ce constituie valoarea lucrărilor care au fost probate și facturate, din care a fost achitată suma de 17761906,20 lei, restanța la plata lucrărilor executate constituind suma de 13 376 161,60 lei.
127. La fel, din materialele cauzei urmează că, conform Contractului de achiziție a lucrărilor de reparație capitală (schimbarea ușilor și ferestrelor) ale instituțiilor de învățământ primar, secundar din raionul Criuleni, achitarea mijloacelor financiare pentru lucrările capitale efectuate, urma a fi transferată până la data de 13 august 2016, în sumă de 13 376 300,00 lei, care se consideră ultima tranșă de achitare conform condițiilor

contractuale. Astfel, la situația din 01.07.2016 suma de 13 376 300,00 lei a fost înscrisă ca datorie creditoare față de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. (vol.II, f.d.63)

128. La data de 28 iulie 2016 S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a adresat Consiliului raional Criuleni o notificare, prin care a solicitat aprobarea și semnarea devizelor de cheltuieli de excludere și includere a lucrărilor transmise la data de 01 iunie 2015 și achitarea datoriei rămase în mărime de 13 376 161,60 lei.(vol.II, f.d.67-68)
129. Prin răspunsul la notificarea menționată supra din data de 26 august 2016, Consiliul raional Criuleni, invocând prevederile pct. 7.2 și 7.13 din Contract și faptul că în urma verificării lucrărilor efectuate au apărut dubii privind calitatea lucrărilor și a bunurilor amplasate, ce a determinat numirea unei expertize, a informat S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. că conform concluziei expertului, la toate instituțiile de învățământ au fost depistate defecte la confecționarea și montarea produselor comercializate, care demonstrează că executarea și montarea s-a efectuat cu abateri de la legislație și nu pot fi înlăturate. Astfel, concluzionând că calitatea produselor comercializate nu corespunde materialului și calității declarate, a propus înlăturarea viciilor la toate instituțiile de învățământ, prin instalarea ușilor și ferestrelor conform contractului de achiziții. (vol.II, f.d.66)
130. Concomitent cu expedierea răspunsului indicat supra, Consiliul raional Criuleni, la aceeași dată, a somat S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. despre necesitatea înlăturării viciilor la toate instituțiile de învățământ, cu instalarea ușilor și ferestrelor conform prevederilor caietului de sarcini prevăzut în contractul de achiziții publice. În motivarea solicitării a invocat că în urma cercetărilor produselor, geamuri și uși din profil aluminiu PVC s-au depistat următoarele defecte tehnice: abaterea verticală în liniaritatea dimensiunii, curba geamurilor variind de la 4 la 12 mm; lipsa de rigiditate a blocurilor; compensarea presiunii vântului, suflării ferestrelor; densitate insuficientă; calitatea insuficientă a ferestrelor; rosturile dintre rîndea, ce duce la umezirea ferestrelor; apariția gradului de distrugere a randelei; montarea unui alt material decât cel preconizat conform ofertelor coordonate de părți; lipsa furniturii în cantitate suficientă; etc. (vol.II, f.d.70)
131. Urmare a neconformării notificărilor menționate la pct.pct. 128 și 130 din prezenta Decizie, la data de 15 septembrie 2016 Consiliul raional Criuleni a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor, iar la data de 17 noiembrie 2016, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. s-a adresat instanței de judecată împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, cauze civile conexe prin încheierea Judecătoriei Criuleni din data de 16 iunie 2017.
132. Potrivit Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019, cu privire la calitatea și starea tehnică a lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni, efectuate de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, au fost concluzionate următoarele: pervazuri înclinate spre exteriorul încăperii; lipsa pervazurilor; lipsa feroneriei ferestrelor, care s-a defectat și a fost scoasă în procesul exploatării; feronerie defectată a ferestrelor în procesul de exploatare; abateri de la verticalitate ale ferestrelor din cauza montării incorecte; dereglarea închiderii/deschiderii ferestrelor, care a apărut în procesul de exploatare;

defect de îmbinare a profilului, care s-a format în procesul de producere a ferestrei; geam termopan cu condens, care s-a format din cauza nerespectării tehnologiei de producere a lor; lipsa lăcrimarilor, care nu au fost instalate inițial de Antreprenor; vibrarea vitraliilor din cauza grosimii metalului armării mai mică decât prevederile din ofertă și dimensiunilor mari ale vitraliilor; lăcrimare din plastic ale ferestrelor, ceea ce nu corespunde prevederilor ce stabilesc utilizarea acestora din oțel galvanizat sau foaie de aluminiu; feronerie defectată a ușilor în proces de exploatare; uși ce necesită a fi reglate din cauza dereglării în procesul de exploatare; lipsa feroneriei ușilor din cauza defectării în procesul de exploatare; vibrarea ușilor ca rezultat al necorespunderii grosimii profilului, grosimii armării, deformării și uzurii lor fizice în procesul exploatării intensive și îndelungate; lipsa pragului care nu a fost instalat inițial; uși confecționate prin sudarea a două sau trei bucăți de profil din polivinilclorid, ceea ce nu este prevăzut în FOCT; defecte ale ușilor și ferestrelor care au apărut în procesul de reparație a clădirii, după instalarea acestora; defecte ale vitraliilor care au apărut în rezultatul deformațiilor clădirii. (vol.VII, f.d.9-12)

133. Referitor la corespunderea lucrărilor, inclusiv materialelor utilizate, detaliilor de execuție stipulate în oferta prezentată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., care este parte integrantă din contractul de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, din Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 urmează că profilul din polivinilclorid, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor nu corespunde profilului de tipul A, conform prevederilor pct. 4.4 din FOCT 30673-99, prin urmare, nu corespunde, inclusiv materialele utilizate, detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.
134. Important la acest aspect este faptul că pentru aprecierea corespunderii profilului din polivinilclorid prevederilor FOCT 30673-99, metalului pentru armarea profilului din polivinilclorid prevederilor FOCT 30674-99 și a geamului termopan prevederilor FOCT 24866-99, au fost studiate rezultatele din Rapoartele Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM" nr. 536, nr. 536/1, nr. 536/2 și nr. 536/3, toate din data de 04.07.2019, elaborate în baza probelor prelevate de Centrul de Încercări al ICȘC "INCERCOM" la data de 20.06.2019, în prezența reprezentantului Consiliului raional Criuleni, reprezentantului S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și expertului judiciar din cadrul BAEJ "CEXIN", de la școala primară din satul Mășcăuți, liceul teoretic "Mihai Stratulat" din satul Boșcana și gimnaziul din satul Coșernița, precum și comparate, prin măsurări a grosimii pereților profilelor din polivinilclorid din care au fost confecționate ușile și ferestrele la instituțiile preuniversitare din raionul Criuleni, cu mostra de profil din polivinilclorid de tipul REHAU, procurată de BAEJ "CEXIN". (vol.VII, f.d.12)
135. Astfel, conform Rapoartelor Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM", nu corespund prevederilor pct. 4.4 din FOCT 30673-99 profilul din polivinilclorid pentru cercevelele ușilor, grosimea părții frontale a profilului din polivinilclorid a cercevelor ferestrelor, grosimea părții laterale a profilului din polivinilclorid pentru impostul ferestrelor, grosimea părții frontale a profilului din polivinilclorid pentru impostul



ușilor, iar grosimea metalului pentru armarea profilului din polivinilclorid la uși și ferestre nu corespunde prevederilor pct. 5.7.5 din GOCT 30674-99. (vol.VII, f.d.9-13)

136. Cât privește determinarea valorii integrale a lucrărilor executate de "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare și valorii integrale de remediere a lucrărilor executate efectiv de "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care nu corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, prin Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 s-a stabilit că valoarea integrală a lucrărilor executate de "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. care corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare constituie în total suma de 203411,78 lei, iar valoarea integrală de remediere a acestora, constituie suma de 33 628 069,09 lei.
137. Determinarea valorii integrale a lucrărilor executate de "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., conform contractului de antrepriză nr. 214 din 13.08.2013, care corespund detaliilor de execuție stipulate în contract, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare a fost efectuată conform datelor din procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate pe anul 2014, pe când valoarea integrală de remediere (demontare, înlocuire, etc.) a lucrărilor (manopera, materialele, utilajele, regia, etc.) a fost apreciată în baza facturilor fiscale și proceselor-verbale de recepție, Scrisorii de directive a Ministerului Economiei și Infrastructurii din 15.06.2018 cu privire la determinarea valorii obiectelor de construcții începând cu 01.05.2018 și Instrucțiunilor elaborate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.
138. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că prima instanță a considerat constatate circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei, care nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, precum și că, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sînt în contradicție cu circumstanțele cauzei.
139. Așadar, referitor la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor Colegiul civil menționează următoarele.
140. Din definiția contractului de antrepriză rezultă elementele tradiționale și obligațiile principale ale participanților la acest contract, și anume: a) lucrarea este efectuată pe riscul antreprenorului; b) se efectuează nu o oarecare, ci o anumită lucrare, care, după cum rezultă din esența legii, este comandată de client și care trebuie să corespundă pe deplin cerințelor, intereselor, parametrilor și condițiilor indicate de acesta; c) clientul este obligat să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.
141. Așadar, o particularitate esențială a contractului de antrepriză o constituie obiectul acestuia, care este rezultatul muncii antreprenorului și care este determinat individual, iar o obligație principală a antreprenorului este asigurarea garanției libertății lucrării de orice vicii, esența căreia, în raport cu viciile materiale, constă în asigurarea calității respective a obiectului contractului. Prin urmare, lucrarea este liberă de vicii materiale

dacă are calitățile convenite, care urmează a fi convenite prin acordul părților și stipulate în contract. Dacă părțile nu au convenit asupra criteriilor de ordin calitativ, lucrarea este considerată liberă de vicii materiale, dacă corespunde utilizării presupuse în baza contractului sau dacă nu se poate deduce o asemenea utilizare. Lucrarea este considerată cu viciu material în cazul în care antreprenorul a produs o altă lucrare decât cea comandată de client sau a produs o lucrare într-o cantitate sau de dimensiuni inferioare, cu condiția că această executare poate fi considerată ca fiind executare contractuală.

142. La acest capitol, se precizează că, obiectul contractului de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin Licitatie Publică încheiat la data de 13 august 2013 între Consiliul raional Criuleni și instituțiile preuniversitare menționate supra, în calitate de Beneficiari, de o parte și S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., în calitate de Antreprenor, de altă parte, constituie executarea lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan în conformitate cu prevederile devizului de cheltuieli, cu detaliile de execuție, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare. (*vol.I, f.d.10*)
143. În același timp, potrivit pct. 1.2.1. documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări, obiectul contractului de lucrări este determinat ca lucrări de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raion, Cod CPV:45441000-0, detaliile privind caracteristicile tehnice și alcătuirea elementelor constructive fiind prezentate în caietul de sarcini. (*vol.I, f.d.25*)
144. Din prevederile pct. 2.5.1 a documentației standard pentru realizarea obiectului achiziției publice urmează cu certitudine că autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni a solicitat fiecărui ofertant să prezinte în ofertă scrisoare de garanție pentru materialul folosit și garanția de deservire tehnică, și anume: Garanția pentru profil să nu fie mai mică de 25 ani, Garanția pentru geam termopan să nu fie mai mică de 10 ani, Garanția pentru feroniere nu mai puțin de 60000 cicluri de deschidere, neapărat să fie indicat ce grosimea armarei o să fie folosit în ferestre și uși; Garanția de deservire tehnică să nu fie mai mică de 5 ani, să fie garantată montarea profilului solbanc. (*vol.I, f.d.29*)
145. Astfel, în conformitate cu solicitarea autorității contractante Consiliului raional Criuleni, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a prezentat în ofertă: Garanția pentru profil de 25 ani, Garanția pentru geam termopan de 10 ani, Garanția pentru feroniere de 60000 cicluri de deschidere, armarea cu grosimea de 1,2 mm la ferestre și uși; Garanția de deservire tehnică de 5 ani, garanția la montarea profilului solbanc. (*vol.V, f.d.9-10*)
146. Colegiul, reținând că oferta, formularul de ofertă și anexa la formularul de ofertă, precum și caietele de sarcini (specificațiile tehnice) sunt parte integrantă a contractului de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin Licitatie Publică încheiat la data de 13 august 2013, concluzionează că calitatea ușilor și ferestrelor la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar urmează a fi raportată la detaliile de execuție, stabilite în ofertă și la normativele, standardele și prescripțiile tehnice în vigoare.
147. Aici, Colegiul subliniază că, din oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. urmează cu certitudine cerințele tehnice care definesc caracteristicile căror urmau să corespundă ușile și ferestrele la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar, printre care, în situația din speță, este importantă corespunderea grosimii metalului pentru armarea profilului de 1,2 mm, reglementată de normativul și standardul tehnic în domeniul

construcțiilor – GOCT 30674-99, iar profilul Solbanc este un profil ce se montează pe latura inferioară a ferestrei, înainte de montarea ferestrei în perete și este o modalitate de a anexa grafurile de interior sau exterior la fereastră și folosirea acestui profil permite montarea sau chiar și înlocuirea mai ușoară a glafurilor chiar și după finalizarea lucrărilor de reparații.

148. Totodată, reieșind din faptul că caracteristicile ușilor și ferestrelor la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar trebuie să corespundă normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, Colegiul indică că acestea urmează a fi raportate și la normativul și standardul tehnic în domeniul construcțiilor, aplicat pentru aprecierea profilului – GOCT 30673-99, precum și la normativul și standardul tehnic în domeniul construcțiilor, aplicat pentru aprecierea geamului termopan – GOCT 24866-99.
149. Pentru a concluziona astfel, Colegiul ia în considerație că anume la aceste normative și standarde tehnice în domeniul construcțiilor a fost raportat materialul folosit la confecționarea ușilor și ferestrelor din termopan, instalate în temeiul Contractului de antrepriză din speță, în cadrul efectuării expertizei judiciare, finalizate prin Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019. (*vol.VII, f.d.12*)
150. Din certificatele de conformitate a materialelor folosite la executarea lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan – obiectul Contractului din speță, urmează că, profilul din polivinilclorid din care au confecționate ușile și ferestrele instalate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la instituțiile preuniversitare corespund cerințelor obligatorii stabilite de GOCT 24866-99, GOCT 30970-2002, GOCT 30673-99, GOCT 30777-2001 și GOCT 30674-99. (*vol.VII, f.d.8-9*)
151. În același timp, potrivit Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019, profilul din polivinilclorid, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor, nu corespunde detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare, deoarece acesta nu corespunde profilului de tipul A, conform prevederilor pct. 4.4 din GOCT 30673-99, și anume este mai puțin de 3,00 mm grosimea părții frontale a profilului din polivinilclorid a cercevelor ferestrelor, mai puțin de 2,5 mm grosimea părții laterale a profilului din polivinilclorid pentru impostul ferestrelor, mai puțin de 3,00 mm grosimea părții frontale a profilului din polivinilclorid pentru impostul ușilor.
152. Din concluzia Raportului de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 urmează că, pentru aprecierea corespunderii profilului din polivinilclorid din care au fost confecționate ușile și ferestrele la instituțiile preuniversitare din raionul Criuleni, prevederilor GOCT 30673-99, au fost studiate rezultatele din Rapoartele Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM" nr. 536, nr. 536/1, nr. 536/2 și nr. 536/3, toate din data de 04.07.2019, elaborate în baza probelor prelevate de Centrul de Încercări al ICȘC "INCERCOM" la data de 20.06.2019 de la școala primară din satul Mășcăuți, liceul teoretic "Mihai Stratulat" din satul Boșcana și gimnaziul din satul Coșernița, și comparate, prin măsurări a grosimii pereților profilelor din polivinilclorid, cu mostra de profil din polivinilclorid de tipul REHAU. (*vol.VII, f.d.12*)

153. La acest capitol, Colegiul reține că potrivit reglementărilor pct. 4.4 din ГOCT 30673-99, profilul se împarte, reieșind din grosimea părților frontale și laterale ale acestuia, în trei clase: clasa A, care se caracterizează prin grosimea părții frontale de minim 3,0 mm și grosimea celei laterale de minim 2,5 mm; clasa B, care se caracterizează prin grosimea părții frontale de minim 2,5 mm și grosimea celei laterale de minim 2,0 mm; clasa C, pentru care nu se reglementează grosimea părților frontale și laterale.
154. Din prevederile pct. 2.5.1 a documentației standard pentru realizarea obiectului achiziției publice urmează cu certitudine că autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni nu a solicitat ofertantului să garanteze o grosime minimă a profilului din polivinilclorid din care urmau a fi confecționate ușile și ferestrele la instituțiile preuniversitare, așa cum a solicitat neapărat să fie indicat în ofertă grosimea armarei ce va fi folosită în ferestre și uși. (*vol.I, f.d.29*)
155. Astfel, Colegiul, luând în considerație că autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni nu a înaintat expres ofertanților cerințe cu privire la grosimea părților profilului din polivinilclorid, ce urma a fi utilizat la confecționarea ușilor și ferestrelor, pentru a putea concluziona solicitarea anumitei clase de profil, conchide că aceasta nu poate pretinde ca profilul ușilor și ferestrelor instalate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. să corespundă anume clasei A, pentru care este caracteristic grosimea părții frontale a profilului de minim 3,0 mm și grosimea celei laterale a acestuia de minim 2,5 mm, or, utimul, în calitate de ofertant a elaborat oferta în conformitate cu prevederile documentației de atribuire.
156. Colegiul apreciază critic poziția intimatului potrivit căreia folosirea profilului din polivinilclorid de tipul REHAU la confecționarea ușilor și ferestrelor este asigurată prin Certificatul de conformitate privind profilul de marca respectivă, anexat la oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și calificat de intimat ca propunere tehnică, or, *noțiunea de propunere tehnică (specificație tehnică)* în cazul contractelor de achiziții publice de lucrări, este definită ca ansamblul cerințelor tehnice, care definesc caracteristicile pe care trebuie să le aibă un material, un bun furnizat, astfel încât acesta să poată fi utilizat în scopul urmărit de autoritatea contractantă, cuprinse în documentația de atribuire, iar *documentația de atribuire* este documentul care cuprinde cerințele, criteriile, regulile și alte informații necesare pentru a asigura operatorilor economici o informare completă, corectă și explicită cu privire la cerințele sau elementele achiziției, obiectul contractului și modul de desfășurare a procedurii de atribuire, inclusiv specificațiile tehnice ori documentul descriptiv, condițiile contractuale propuse, formatele de prezentare a documentelor de către ofertanți/candidați, informațiile privind obligațiile generale aplicabile.
157. Prin urmare, reieșind din definițiile menționate, este neîntemeiată atribuirea de către intimat a Certificatului de conformitate propunerii tehnice, mai mult că acesta este definit ca document care atestă că un produs identificat corespunzător a fost supus procedurilor de evaluare a conformității și că, la momentul evaluării, produsul este conform cerințelor specificate aplicabile.
158. Așadar, Colegiul conchide că, în măsura în care autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni nu a asigurat operatorului economic o informare completă, corectă și explicită cu privire la specificațiile tehnice ori documentul descriptiv a obiectului contractului de achiziții, în special cu privire la grosimea părților profilului din

polivinilclorid, astfel încât această cerință și criteriu să fie îndeplinită, nu poate pretinde ca profilul din polivinilclorid, utilizat la confecționarea ușilor și ferestrelor, să corespundă și acestei cerințe, confirmată prin Certificatul de conformitate privind profilul de marca REHAU, mai mult că marca respectivă produce mai multe tipuri de profil, care au caracteristicile sale unice.

159. La acest segment, instanța de apel mai menționează că, potrivit probatoriului cu privire la desfășurarea procedurii de achiziție din speță, în rezultatul procedurii de licitație publică din 15 august 2013, autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni a evaluat ofertele agenților economici după următoarele criterii: prețul ofertei, durata de execuție și perioada de garanție (garanția pentru profil de 25 ani, garanția pentru geam termopan de 10 ani, garanția pentru feroniere de 60000 cicluri de deschidere și mai mult, garanția de deservire tehnică de 5 ani), criteriul de bază aplicat pentru atribuirea contractului de lucru fiind cel mai mic preț. (*vol.V, f.d.117*)
160. Având în vedere criteriul de atribuire, folosit de autoritatea contractantă Consiliul raional Criuleni la determinarea ofertei S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. ca cea mai avantajoasă, Colegiul conchide că acesta nu a inclus aspectele calitative a obiectului lucrării, nici măcar grosimea metalului pentru armarea profilului de 1,2 mm la ferestre și uși, or, în cazul în care criteriul utilizat este prețul cel mai scăzut, stabilirea ofertei câștigătoare se realizează numai prin compararea prețurilor ofertelor, fără să fie cuantificate alte elemente de natură tehnică, calitative sau alte avantaje care rezultă din modul de îndeplinire a contractului de către operatorii economici participanți la procedura de atribuire.
161. Prin urmare, luând în considerație ansamblul cerințelor tehnice care definesc caracteristicile căror urmau să corespundă ușile și ferestrele la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar, stabilite prin documentația standard pentru realizarea obiectului achiziției publice și ofertă, Colegiul, în temeiul prevederilor art. 158 alin.(6) Cod de procedură civilă, raportat la prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, potrivit cărora raportul de expertiză nu este obligatoriu, nu are o forță probantă prestabilită pentru instanța judecătorească și se apreciază în baza cercetării multiaspectuale, complete, nepărtinitoare și nemijlocite a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, apreciază critic Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 în partea ce ține de compararea profilului din polivinilclorid, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor, prin măsurări a grosimii pereților profilelor din polivinilclorid, cu mostra de profil din polivinilclorid de tipul REHAU, care corespunde clasei A și concluziei că, întru-cât acesta nu corespunde profilului de tipul A, conform prevederilor pct. 4.4 din GOCT 30673-99, nu corespunde detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.
162. În conexiunea celor relatate, Colegiul concluzionează că instanța ierarhic inferioară eronat a stabilit că profilul din polivinilclorid, utilizat de antreprenorul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor nu corespunde detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și că, confecționarea ușilor și ferestrelor din materialele de tip REHAU rezultă din certificatul de conformitate.

163. În continuare, cu privire la aspectul ce ține de necorespunderea grosimii metalului folosit de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea ușilor și ferestrelor din speță, Colegiul menționează că, după cum a fost constatat supra, din certificatele de calitate a materialelor folosite la executarea lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan – obiectul Contractului, urmează cu certitudine că, blocurile de ferestre, uși și vitralii din profil PVC cu geam termopan, instalate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la instituțiile preuniversitare, corespund cerințelor obligatorii stabilite de FOCT 30674-99. (*vol.I, f.d.57-84*)
164. Potrivit Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019, pentru aprecierea corespunderii metalului pentru armarea profilului din polivinilclorid prevederilor FOCT 30674-99 au fost studiate rezultatele din Rapoartele Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM" nr. 536, nr. 536/1 și nr. 536/2, toate din data de 04.07.2019, elaborate în baza probelor prelevate de Centrul de Încercări al ICȘC "INCERCOM" la data de 20.06.2019, în prezența reprezentantului Consiliului raional Criuleni, reprezentantului S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și expertului judiciar din cadrul BAEJ "CEXIN", fiind concluzionat că grosimea metalului pentru armarea profilului din polivinilclorid la uși și ferestre nu corespunde prevederilor pct. 5.7.5 din FOCT 30674-99, adică este mai mică de 1,2 mm. (*vol.VII, f.d.12*)
165. În același timp, în Rapoartele Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM" nr. 536, nr. 536/1 și nr. 536/2 este indicată grosimea metalului la ferestre între 0.81 mm și 0,85 mm și la uși – între 0,90 și 1,04, cu mențiunea armării duble la uși.
166. Totodată, probele pentru încercări, conform Raportul de expertiză judiciară, au fost preluate numai de la școala primară din satul Mășcăuți, liceul teoretic "Mihai Stratulat" din satul Boșcana și gimnaziul din satul Coșernița.
167. Astfel, reținând certificatele de calitate, potrivit cărora blocurile de ferestre, uși și vitralii din profil PVC cu geam termopan corespund cerințelor obligatorii stabilite de FOCT 30674-99, faptul că din Rapoartele Centrului de Încercări al ICȘC "INCERCOM" urmează grosimea metalului la uși ce depășește 1,2 mm, precum și că probe pentru încercări au fost preluate numai de la trei instituții de învățământ, Colegiul, în temeiul prevederilor art. 158 alin.(6) Cod de procedură civilă, raportat la prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, potrivit cărora raportul de expertiză nu este obligatoriu, nu are o forță probantă prestabilită pentru instanța judecătorească și se apreciază în baza cercetării multiaspectuale, complete, nepărtinitoare și nemijlocite a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, apreciază critic Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 și în partea ce ține de concluzionarea necorespunderii grosimii metalului folosit de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la confecționarea tuturor ușilor și ferestrelor, detaliilor de execuție stipulate în oferta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., parte integrantă din Contractul de antrepriză, precum și normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.
168. Colegiul evidențiază că, din probatoriu la caz urmează cu certitudine că S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a instalat toate geamurile și ușile la instituțiile de învățământ conform listei din Contract și începând cu anul 2014 acestea sunt exploatate de Beneficiari – instituțiile de învățământ, conform scopului.

169. Prin urmare, Colegiul conchide că, în măsura în care părțile Contractului de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin Licitare Publică nu au stipulat expres criteriile de ordin calitativ a ușilor și ferestrelor la clădirile instituțiilor de învățământ preuniversitar din raionul Criuleni în contract, iar cele instalate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. au calitățile convenite de părți în ofertă și caietul de sarcini (specificațiile tehnice) și corespund utilizării presupuse în baza contractului de antrepriză, obiectul contractului respectiv este liber de vicii materiale ascunse, în sensul invocat de intimat.
170. În același timp, Colegiul subliniază că, din Raportul de expertiză judiciară nr. 171 din 26 septembrie 2019 urmează vicii ale bunului, ce nu țin de calitatea materialului folosit la confecționarea ușilor și ferestrelor, și anume pervazuri înclinate spre exteriorul încăperii; lipsa pervazurilor; lipsa feroneriei ferestrelor, feronerie defectată a ferestrelor și ușilor; abateri de la verticalitate ale ferestrelor din cauza montării incorecte; dereglarea închiderii/deschiderii ferestrelor; defect de îmbinare a profilului; geam termopan cu condens; lipsa lăcrimarilor; lăcrimare din plastic ale ferestrelor; lipsa pragului la ușă; uși confecționate prin sudarea a două sau trei bucăți de profil din polivinilclorid. (*vol.VII, f.d.9-12*)
171. La acest capitol Colegiul menționează că, din esența legii rezultă că clientul este în drept de a cere remedierea viciilor în toate cazurile depistării acestora. Astfel, constatarea viciilor are ca efect obligația antrenorului de a le înlătura și legea prevede două modalități de soluționare a problemei date, și anume remedierea viciilor sau efectuarea unei noi lucrări, însă dreptul de a alege una din aceste două posibilități, aparține exclusiv antreprenorului, clientul fiind în imposibilitatea de a interveni în acest sens. Doar în cazul în care pentru remediere vor fi necesare cheltuieli disproporționale față de costul lucrării, antreprenorul este în drept de a refuza remedierea viciilor, însă în acest caz, antreprenorul este în drept de a efectua o nouă lucrare sau rezolva problema în alt mod, inclusiv repararea prejudiciului cauzat clientului.
172. Din suportul probatoriu urmează că, în vederea recepției lucrărilor executate la instituțiile de învățământ conform listei din Contract, Antreprenorul – S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și Beneficiarii – instituțiile de învățământ, reprezentate de managerii acestora și reprezentantul Consiliului raional Criuleni, în anul 2014 au întocmit procese-verbale de recepție a lucrărilor, din care nu urmează careva vicii, obiecții sau abateri constatate.
173. Aici, Colegiul subliniază că, într-adevăr, recepționarea lucrării după executarea contractului poate avea loc doar cu respectarea prevederilor stipulate de legislație și de contract. Pct. 3.5 din Contract prevede că va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, cu reglementările în vigoare și cu prevederile din contract și, în funcție de constatările făcute, va aproba sau va respinge recepția Comisia de recepție, iar aceasta, conform prevederilor Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285/23.05.1996, urmează a fi desemnată de către investitor într-o componență de cel puțin 5 persoane, cu includerea reprezentantului investitorului, reprezentantul administrației publice locale pe teritoriul căreia este situată construcția, specialiștilor cu activități în construcție atestați în conformitate cu Regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții.

174. Totodată, Colegiul reține că, în lege este stipulată o regulă specială care confirmă însuși faptul recepționării lucrării de către client. Astfel, recepționarea este o declarație prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve. Această declarație poate fi efectuată atât în formă verbală, cât și în formă scrisă, sau prin acțiunile concrete ale clientului, care demonstrează consimțământul de a accepta lucrarea.
175. Astfel, Colegiul concluzionează, că de facto, Beneficiarii Contractului de antrepriză nr. 214 privind achiziția prin Licitație Publică au recepționat lucrările – obiectul contractului respectiv, fără a face careva rezerve cu privire la vicii în momentul recepționării lucrărilor, considerent din care, în temeiul normei de la art. 958 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), Consiliului raional Criuleni nu poate prezenta S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. reclamații cu privire la viciile menționate la pct. 170 din Decizie, or, acestea au putut fi descoperite în momentul recepționării lucrărilor.
176. La acest capitol, Colegiul civil mai subliniază că, la pct.9 din Contract părțile au prevăzut dreptul Consiliul raional Criuleni, în perioada executării lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan, de a supune periodic materialele folosite de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la diverse testări, precum și că lucrările care devin ascunse nu vor fi acoperite fără aprobarea responsabilului tehnic atestat, cu punerea în sarcina S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. dezvelirea oricărui parte sau părți de lucrare la dispoziția Consiliul raional Criuleni, în scopul refacerii acesteia, dacă se constată că lucrarea a fost de calitate necorespunzătoare și realizată contrar prevederilor documentației de execuție.
177. Prin urmare, Colegiul civil concluzionează că, în măsura în care Consiliului raional Criuleni, contrar prevederilor contractuale, nu a supravegheat desfășurarea lucrărilor prin responsabilii tehnici atestați, nu a dispus în scris îndepărtarea de pe șantier a oricăror materiale calitativ necorespunzătoare și înlocuirea acestora cu altele corespunzătoare, îndepărtarea sau refacerea oricărei lucrări sau părți de lucrare necorespunzătoare din punct de vedere calitativ, nu a oprit lucrările, nu a supus periodic la diverse testări materialele și execuția lucrărilor, în temeiul pct. 11.1 din Contract, răspunde pentru greșelile invocate ca executare necorespunzătoare a Contractului de antrepriză, or, în măsura în care acționa cu diligență, aceasta nu se întâmpla sau putea fi stopată.
178. La fel, Colegiul civil mai evidențiază că, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a instalat toate geamurile și ușile la intituțiile de învățământ conform listei din Contract în anul 2014, Consiliului raional Criuleni a solicitat un Raport de constatare tehnico-științific cu privire la obiectul Contractului din speță în anul 2016, adică peste doi ani de exploatare de către instituțiile de învățământ a ușilor și ferestrelor instalate, prezentând concluzia expertului din 27 mai 2016 S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. abia la data de 26 august 2016, numai după ce ultimul l-a notificat despre aprobarea și semnarea devizelor de cheltuieli de excludere și includere a lucrărilor și achitarea datoriei rămase în mărime de 13 376 161,60 lei.
179. Prin urmare, Colegiul civil apreciază critic poziția Consiliului raional Criuleni potrivit căreia toate lucrările executate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. conțin vicii ascunse, ce ar îndreptăți solicitarea cu privire la înlăturarea viciilor prin înlocuirea tuturor ușilor și ferestrelor cu altele de calitate corespunzătoare.



180. În această ordine de idei, Colegiul apreciază ca eronată concluzia instanței de fond că, viciul esențial al lucrării, ce constă în confecționarea ferestrelor și ușilor din material necorespunzător, care nu putea fi constatat la data finalizării lucrărilor și semnării proceselor verbale de recepție, devenind cunoscut în procesul de exploatare, urmează a fi reținut ca viciu material ascuns și constituie temei de remediere, prin înlocuirea ferestrelor și ușilor cu altele de calitate corespunzătoare.
181. În contextul celor expuse, Colegiul concluzionează necesitatea respingerii cererii de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor prin înlocuirea tuturor ușilor și ferestrelor cu altele de calitate corespunzătoare, ca neîntemeiată.
182. Cât privește cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, Colegiul reține următoarele.
183. Conform Contractului de achiziție a lucrărilor de reparație capitală (schimbarea ușilor și ferestrelor) ale instituțiilor de învățământ primar, secundar din raionul Criuleni, achitarea mijloacelor financiare pentru lucrările capitale efectuate, urma a fi efectuată în rate egale pe parcursul a trei ani, conform alocărilor pentru fiecare an bugetar.
184. Din suportul probatoriu la caz urmează cu certitudine că, sumă de 13 376 300,00 lei, care se consideră ultima tranșă de achitare conform condițiilor contractuale, urma a fi transferată S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., însă, la situația din 01.07.2016, suma respectivă a fost înscrisă ca datorie creditoare față de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. (*vol.II, f.d.63*)
185. De altă parte, plata sumei de 13 376 300,00 lei S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a fost reținută de Consiliului raional Criuleni în condițiile de neexecutare a contractului.
186. Aici, Colegiul civil menționează că, într-adevăr, o modalitate de protejare a intereselor clientului în privința viciilor descoperite este dreptul acestuia de a reține în asemenea cazuri din retribuție o sumă suficientă pentru înlăturarea viciilor, însă pentru realizarea acestuia drept, legea stipulează unele condiții, și anume: a) viciile trebuie să fie descoperite la recepționarea lucrării; b) rezervele cu privire la vicii trebuie să fie făcute de client în momentul recepționării lucrării; c) reținerea din retribuție poate avea loc doar pînă la efectuarea reparațiilor sau a corecțiilor necesare lucrării cu vicii.
187. După cum a fost constatat la pct. 173 din Decizie, la momentul recepționării lucrărilor, Consiliului raional Criuleni nu a făcut careva rezerve cu privire la viciile ușilor și ferestrelor instalate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. la instituțiile de învățământ din raionul Criuleni, în temeiul Contractului de atrepriză nr. 214.
188. Astfel, Colegiul conchide că, în măsura în care la recepționare Consiliului raional Criuleni nu a făcut rezerve privind viciile lucrării, or acestea nu sunt ascunse, în temeiul art. 966 alin. (1)-(2) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic), este obligat să plătească retribuția convenită de părți, fără a o reține.
189. Potrivit facturilor fiscale, eliberate de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și consemnate de reprezentanții instituțiilor de învățământ, restanța la plata lucrărilor executate conform Contractului de atrepriză nr. 214 constituie suma de 13 376 161,60 lei.

190. În consecință, instanța de apel conchide temeinicia pretenției privind încasarea de la Consiliul raional Criuleni în beneficiul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. sumei de 13 376 161 (treisprezece milioane trei sute șaptezeci și șase mii una sută șazeci și una),60 lei cu titlu de datorie.
191. În același timp, cu privire la pretenția privind încasarea de la Consiliul raional Criuleni în beneficiul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a sumei de 2 562 053,86 lei cu titlul de preț pentru lucrările efectuate suplimentar Colegiul menționează că, ajustarea valorii Contractului de atrepriză nr. 214 este reglementată la pct. 5 din acesta, potrivit căruia, pentru cazurile când urmează să fie făcute modificări la valoarea contractului privind majorarea sau reducerea acesteia, părțile se vor conforma prevederilor actelor normative cu incidența în domeniul achizițiilor publice ce reglementează modalitățile de ajustare a valorii contractelor de achiziții publice.
192. Legea privind achizițiile publice stabilește expres că, autoritatea contractantă nu are dreptul să mărească volumul bunurilor, lucrărilor și serviciilor, stabilit de contractele încheiate, pentru a evita efectuarea unor noi achiziții, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege. Astfel, în cazul contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an, se permite ajustarea periodică a valorii contractului, conform procedurii stabilite de Guvern, luând în considerare schimbarea prețurilor la componentele prețului de cost al bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul contractului.
193. Totodată, procedura de ajustare prevede examinarea solicitării operatorului economic în acest sens de către autoritatea contractantă prin intermediul grupului de lucru pentru achiziții, cu întocmirea procesului-verbal corespunzător. Acceptarea solicitării presupune întocmirea unui acord adițional la contractul de achiziții publice, semnat de autoritatea contractantă și operatorul economic, care, după semnare, se înregistrează de către autoritatea contractantă care gestionează mijloacele financiare prin intermediul sistemului trezorerial, la una dintre trezoreriile regionale ale Ministerului Finanțelor. Acordurile adiționale care nu au fost înregistrate în modul stabilit nu au putere juridică.
194. Respectiv, instanța de apel reține că, încasarea plății pentru lucrările efectuate suplimentar este condiționată de semnarea de către S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. și Consiliul raional Criuleni a unui Acord adițional la Contractul de atrepriză nr. 214, înregistrat de către ultimul, prin intermediul sistemului trezorerial, la una dintre trezoreriile regionale ale Ministerului Finanțelor, situație ce nu se atestă la caz.
195. De altă parte, Colegiul civil reține că la data de 01 iunie 2015 S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a prezentat Consiliului raional Criuleni setul complet a devizelor elaborate pentru lucrările de excludere includere pentru verificare și aprobare, însă ultimul nu a întreprins în acest sens careva acțiuni.
196. Cu privire la acest aspect, Colegiul subliniază că, conform procedurii stabilite de Guvern, orice operator economic care consideră că a suportat sau că este pasibil de a suporta daune prin refuzul solicitării de ajustare sau în urma procedurii de ajustare a valorii contractului de achiziții publice are dreptul să conteste acțiunile sau deciziile autorității contractante în instanța judecătorească competentă.
197. Pe cale de consecință, Colegiul civil, luând în considerație că S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a solicitat numai încasarea sumei cu titlu de ajustare a contractului, fără a contesta anterior inacțiunile Consiliului raional Criuleni în sensul

semnării Acordului adițional la Contractul de atrepriză nr. 214, cu ulterioara înregistrarea a acestuia în modul stabilit, conchide necesitatea respingerii pretenției privind încasarea de la Consiliul raional Criuleni în beneficiul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a sumei de 2 562 053,86 lei cu titlul de preț pentru lucrările efectuate suplimentar, ca neîntemeiate.

198. În continuare, Colegiul civil concluzionează că pretenția reclamantului cu privire la încasarea dobânzii de întârziere urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.
199. Potrivit art. 619 Cod civil (în vigoare la momentul nașterii raportului juridic) *"obligărilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul în care creditorul poate cere în alt temei juridic dobânzi mai mari, ele vor trebui plătite. Nu se exclude invocarea dreptului privind repararea unui alt prejudiciu. Dobânzile de întârziere nu se aplică la dobânzi."*
200. Potrivit calculilor anexate, S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a solicitat încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada de când pârâtul a fost pus în întârziere – 17 februarie 2015 până la data de 01 februarie 2020 în mărime de 15 021 440,61 lei.
201. Colegiul civil, reține că S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. a calculat dobânda de întârziere pentru perioada indicată, reieșind din suma datoriei de 15 938 215,50 lei, compusă din suma datoriei în mărime de 13 376 161,60 lei și suma cu titlul de preț pentru lucrările efectuate suplimentar în mărime de 2 562 053,86 lei.
202. Astfel, reieșind din faptul că Colegiul a concluzionat temeinicia încasării de la Consiliului raional Criuleni numai a sumei cu titlu de datorie în mărime de 13 376 161,60 lei, este corect de calculat dobânda de întârziere pentru perioada 17 februarie 2015 – 01 februarie 2020 reieșind din suma respectivă și aceasta constituie suma de 12 392 555(douăsprezece milioane trei sute nouăzeci și două mii cinci sute cincizeci și cinci),08 lei.
203. Așadar, instanța de apel conchide a fi corectă și întemeiată soluția privind încasarea de la Consiliului raional Criuleni în beneficiul S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. sumei de 12 392 555(douăsprezece milioane trei sute nouăzeci și două mii cinci sute cincizeci și cinci),08 lei cu titlu de dobândă de întârziere, respingând pretenția respectivă în partea calculată din suma cu titlul de preț pentru lucrările efectuate suplimentar în mărime de 2 562 053,86 lei.
204. În conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă *" instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului"*.
205. În acest sens, Colegiul civil reține că "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., în confirmarea cheltuielilor de judecată, a prezentat ordinul de plată nr. 306 din 17 noiembrie 2016,

- potrivit căruia a achitat taxa de stat pentru înaintarea cereri de chemare în judecată în suma de 50 000,00 lei, considerent din care le va încasa de la Consiliul raional Criuleni.
206. În consecință, dat fiind că instanța de apel a stabilit netemeinicia cererii de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor și temeinicia parțială a pretențiilor înaintate prin cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată pentru acest motiv, argumentele apelantului fiind întemeiate.
207. Astfel, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Arhiliuc Ion, în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., casarea hotărârii judecătoreiei Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020 cu respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor și admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale.
208. Totodată, în temeiul art. 94 alin. (3) Cod de procedură civilă *"prevederile alin.(1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii"*.
209. În acest sens, Colegiul civil reține că "INVESTCONSTRUCT" S.R.L., în confirmarea cheltuielilor de judecată, a prezentat ordinul de plată nr. 23 din 30 noiembrie 2020, ce confirmă achitarea taxei de stat în mărime de 37 500,00 lei pentru depunerea cererii de apel.
210. Astfel, Colegiul va încasa de la Consiliul raional Criuleni în beneficiul "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cheltuielile suportate în vederea achitării taxei de stat în mărime de 37 500,00 lei la depunerea cererii de apel.
211. În conformitate cu prevederile art. 512, art. 513, art. 514, art. 572 alin. (1-2), art. 619, art. 946, art. 948, art. 949, art. 957, art. 958, art. 959, art. 960, art. 966 alin. (1-2), art. 969 Cod civil, art.385 lit. a) și b), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

### **d e c i d e :**

Se admite cererea de apel declarată de către avocatul Arhiliuc Ion, acționând în interesele S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L.

Se casează integral hotărârea judecătoreiei Criuleni (sediul Central) din data de 27 noiembrie 2020 și se emite o nouă hotărâre în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor și la cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Criuleni împotriva S.C. "INVESTCONSTRUCT" S.R.L. cu privire la remedierea viciilor lucrărilor, ca neîntemeiată.

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. împotriva Consiliului raional Criuleni cu privire la încasarea sumei contractuale.

Se încasează de la Consiliului raional Criuleni în beneficiul S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. suma de 13 376 161(treisprezece milioane trei sute șaptezeci și șase mii una sută șizeci și una),60 lei cu titlu de datorie, suma de 12 392 555(douăsprezece milioane trei sute nouăzeci și două mii cinci sute cincizeci și cinci),08 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 50 000(cincizeci mii),00 lei cu titlu de taxă de stat, în rest cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Se încasează la Consiliului raional Criuleni în beneficiul S.C. ”INVESTCONSTRUCT” S.R.L. taxa de stat în apel în sumă de 37 000(treizeci și șapte mii),00 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului (semnătură) Anatol Pahopol

Judecătorii (semnătură) Olga Cojocar

(semnătură) Ruxanda Pulbere